

**Metodické usmernenie
Národnej banky Slovenska
útvarov dohľadu nad finančným trhom
z 9. mája 2019 č. 5/2019**

**k ochrane poisťovne, pobočky poisťovne z iného členského štátu EÚ
a pobočky poisťovne z iného ako členského štátu EÚ pri vykonávaní
poisťovacej činnosti v životnom poistení pred legalizáciou príjmov
z trestnej činnosti a pred financovaním terorizmu**

Národná banka Slovenska, útvary dohľadu nad finančným trhom, na základe ustanovenia § 1 ods. 3 písm. a) bod 3 zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom v znení neskorších predpisov vydávajú toto metodické usmernenie:

**Článok 1
Účel**

Účelom tohto metodického usmernenia je poskytnúť poisťovniam, pobočkám poisťovní z iného členského štátu EÚ, ako aj pobočkám poisťovní z iného ako členského štátu EÚ vykonávajúcim poisťovaciu činnosť v životnom poistení na území Slovenskej republiky (ďalej len „poisťovňa“, „pobočka“ alebo „finančná inštitúcia“), podrobnejšie vysvetlenie k plneniu ich povinností vyplývajúcich zo zákona č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) a zákona č. 39/2015 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o poisťovníctve“).

Článok 2

Organizačná štruktúra finančnej inštitúcie zabezpečujúca efektívny a nezávislý výkon činností v oblasti ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu

(1) V súlade s § 23 ods. 2 zákona o poisťovníctve je poisťovňa povinná zaviesť a uplatňovať účinný systém správy a riadenia, ktorým sa zabezpečí spoľahlivé a obozretné riadenie činnosti. Systém správy a riadenia zahŕňa minimálne primeranú transparentnú organizačnú štruktúru s jednoznačným a vhodným rozdelením zodpovedností, vrátane oblasti ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu (ďalej len „ochrana pred legalizáciou a financovaním terorizmu“).

(2) V rámci organizačnej štruktúry pobočka určí vedúceho zamestnanca, ktorý je zodpovedný za oblasť ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu alebo určí, že zodpovedným za oblasť ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu je vedúci pobočky (ďalej len „zodpovedná osoba pobočky“).

(3) Za celkovú ochranu poisťovne pred legalizáciou a financovaním terorizmu zodpovedá štatutárny orgán poisťovne.

(4) Za celkovú ochranu pobočky pred legalizáciou a financovaním terorizmu zodpovedá zodpovedná osoba pobočky.

(5) Za praktickú realizáciu činností v oblasti ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu, predovšetkým výkon bežných každodenných činností zabezpečujúcich naplnenie koncepcie ochrany, ohlasovanie neobvyklých obchodných operácií a priebežný styk s finančnou spravodajskou jednotkou vo finančnej inštitúcii zodpovedá určená osoba podľa § 20 ods. 2 písm. h) zákona (ďalej len „určená osoba“).

(6) Výkon činnosti určenej osoby nie je vhodné zabezpečovať prostredníctvom outsourcingu.

(7) Finančná inštitúcia zabezpečí plnohodnotnú zastupiteľnosť určenej osoby prostredníctvom zástupcu určenej osoby.

(8) Finančná inštitúcia pri obsadzovaní funkcie určenej osoby a jej zástupcu vyžaduje od kandidátov preukázanie občianskej bezúhonnosti, primerané vzdelanie a zodpovedajúcu odbornú prax.

(9) Určenou osobou poisťovne môže byť len vedúci zamestnanec v priamej riadiacej pôsobnosti štatutárneho orgánu alebo člen štatutárneho orgánu poisťovne. Určená osoba finančnej inštitúcie musí spĺňať požiadavky na odbornú spôsobilosť a dôveryhodnosť podľa § 24 zákona o poisťovníctve. Ak určenou osobou nie je člen štatutárneho orgánu, určenú osobu poisťovne a jej zástupcu vymenúva a odvoláva štatutárny orgán poisťovne. Určená osoba musí mať možnosť priamej komunikácie so štatutárnym orgánom a dozorným orgánom a musí mať prístup k informáciám a dokladom, ktoré povinná osoba získala pri vykonávaní starostlivosti vo vzťahu ku klientovi.

(10) Určenú osobu pobočky vymenúva a odvoláva zodpovedná osoba pobočky alebo vedúci pobočky. Určená osoba pobočky podlieha zodpovednej osobe pobočky alebo vedúcemu pobočky. Ak má finančná inštitúcia v rámci Slovenskej republiky viacero pracovísk, v ktorých vykonáva svoje činnosti, môže na takýchto miestach určiť zamestnanca, ktorý nemusí byť členom útvaru zodpovedného za výkon činností potrebných na zabezpečenie úloh preventívneho systému (ďalej „útvár prevencie“), a poveriť ho výkonom vybraných činností, náležitých určenej osobe alebo útvaru prevencie (ďalej len „poverený zamestnanec“). Poverený zamestnanec je v priebežnom pracovnom kontakte s určenou osobou. Ak finančná inštitúcia zriadi aj útvár prevencie, určená osoba je vedúcou uvedeného útvaru.

(11) Do náplne práce určenej osoby patrí predovšetkým:

- a) priebežná príprava a aktualizácia programu a prípadných ďalších potrebných predpisov a postupov pre oblasť ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu,
- b) plnenie riadiacich a kontrolných úloh v oblasti, ktorú vykonáva a za ktorú zodpovedá v rámci útvaru prevencie, ak bol zriadený,
- c) komunikácia, spolupráca a priebežné udržiavanie kontaktov s Finančnou spravodajskou jednotkou (ďalej len „FSJ“); vrátane včasného ohlasovania neobvyklých obchodných operácií (ďalej len „NOO“),
- d) organizácia a stanovenie pravidiel pre vzdelávanie príslušných zamestnancov finančnej inštitúcie vrátane novoprijatých zamestnancov,

- e) analytická a poradenská činnosť vo vzťahu k posudzovaniu a oznamovaniu NOO príslušnými zamestnancami v súvislosti s realizáciou obchodov a obchodných operácií klientov.

(12) Určená osoba a jej zástupca sú povinní vykonávať svoje funkcie s odbornou starostlivosťou. Správu o svojej činnosti resp. činnosti útvaru prevencie, ak bol zriadený, predkladá určená osoba poisťovne štatutárnemu orgánu najmenej jedenkrát ročne. Správu o svojej činnosti, resp. o činnosti útvaru prevencie, ak bol zriadený, predkladá určená osoba pobočky zodpovednej osobe pobočky a vedúcemu pobočky najmenej raz ročne.

Správa o činnosti obsahuje najmä nasledujúce informácie:

- a) štatistiku a stručnú charakteristiku NOO podaných zamestnancami,
- b) štatistiku a stručnú charakteristiku NOO, ktoré neboli postúpené FSJ s odôvodnením nepostúpenia,
- c) štatistiku a stručnú charakteristiku NOO postúpených FSJ,
- d) prehľad zistených nedostatkov a návrh opatrení a termínov na ich odstránenie,
- e) informácie z uskutočnených kontrol,
- f) informáciu alebo prehľad o uskutočnených školeniach príslušných zamestnancov.

(13) Zabezpečenie dostatočne nezávislého postavenia určenej osoby, jej zástupcu a útvaru prevencie v štruktúre vedúcich zamestnancov a organizačných útvarov je dôležitým prvkom koncepcie ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu vo finančnej inštitúcii. Začlenenie určenej osoby v organizačnej štruktúre finančnej inštitúcie obsahuje nasledujúce prvky zaručujúce vhodné vymedzené postavenie určenej osoby, jej zástupcu a prípadne útvaru prevencie:

- a) upravenie právomocí a povinností určenej osoby a jej zástupcu v ich pracovných náplniach s dôrazom na prvotnú oblasť pôsobenia, ktorou je zabezpečovanie prevencie a odhaľovania legalizácie a financovania terorizmu (ďalšie činnosti nesmú brániť v presadzovaní účinných opatrení v prvotnej oblasti),
- b) oddelenie od útvarov zabezpečujúcich pre klientov výkon obchodov, resp. obchodných operácií klientov,
- c) neobmedzený prístup určenej osoby a jej zástupcu ku všetkým dokumentom, databázam a informáciám finančnej inštitúcie,
- d) samostatné a nezávislé rozhodovanie určenej osoby a jej zástupcu pri posudzovaní neobvyklosti obchodných operácií klientov, oznámených príslušnými zamestnancami v rámci interného systému oznamovania,
- e) samostatné a nezávislé rozhodovanie o zaslaní hlásenia o NOO FSJ,
- f) kontrolná funkcia určenej osoby, jej zástupcu a útvaru prevencie vo vzťahu k útvarom a príslušným zamestnancom zabezpečujúcim výkon obchodov, resp. obchodných operácií klientov,
- g) oddelenie určenej osoby, jej zástupcu a útvaru prevencie od útvaru vnútorného auditu v organizačnej štruktúre, pri súčasnom zachovaní následného výkonu kontroly ich činnosti uskutočňovanému zo strany útvaru vnútorného auditu,
- h) v prípade mimoriadne závažných okolností alebo situácií, okamžitá informácia členovi štatutárneho orgánu, resp. zodpovednej osobe pobočky.

Článok 3

Koncepcia ochrany finančnej inštitúcie pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu

(1) Finančná inštitúcia je povinná mať vlastnú koncepciu v oblasti prevencie a odhaľovania legalizácie a financovania terorizmu (ďalej aj „koncepcia ochrany“). Koncepcia ochrany musí byť stanovená tak, aby bol zabezpečený efektívny výkon činností zameraných na prevenciu a odhaľovanie legalizácie a financovania terorizmu vo finančnej inštitúcii.

(2) Koncepcia ochrany je súčasťou systému riadenia rizík vo finančnej inštitúcii, najmä operačného rizika.

(3) Súčasťou koncepcie ochrany finančnej inštitúcie sú najmä:

- a) organizačná štruktúra zabezpečujúca efektívny a nezávislý výkon činností v oblasti ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu (ďalej len „ochrana pred legalizáciou a financovaním terorizmu“),
- b) program vlastnej činnosti v zmysle § 20 zákona (ďalej len „program“).

(4) Koncepciu ochrany v písomnej forme prijíma štatutárny orgán poisťovne, ktorý zodpovedá za jej realizáciu. V prípade pobočky koncepciu ochrany v písomnej forme prijíma zodpovedná osoba pobočky, ktorá je zároveň zodpovedná za jej realizáciu.

Článok 4

Program vlastnej činnosti finančnej inštitúcie

(1) Finančná inštitúcia vypracuje program ako vnútorný predpis, ktorý schvaľuje štatutárny orgán poisťovne alebo vedúci pobočky. Program vychádza zo všeobecne záväzných právnych predpisov a zároveň zohľadňuje ustanovenia stanov poisťovne a koncepcie ochrany finančnej inštitúcie. Program predstavuje premietnutie koncepcie ochrany do praktických zásad, úloh, postupov, povinností a zodpovedností v oblasti ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu. Obsahuje aj konkrétne oprávnenia, povinnosti, zodpovednosti a úlohy určenej osoby, útvaru prevencie a príslušných zamestnancov finančnej inštitúcie pri výkone poisťovacej činnosti (najmä § 20 ods. 2 zákona), ktoré vyžaduje ochrana pred legalizáciou a financovaním terorizmu, kontrolné oprávnenia týchto subjektov a kontrolné oprávnenia útvaru vnútorného auditu. Program súčasne definuje informačné toky, informačné systémy, kontrolné procesy a mechanizmy v uvedenej oblasti.

(2) Finančná inštitúcia zohľadňuje pri tvorbe programu vlastné špecifiká, najmä svoju veľkosť a podiel na trhu, organizačné usporiadanie a rozsah poisťovacej činnosti. Program obsahuje nielen informácie o zákonných ustanoveniach, zodpovednostiach zamestnancov, ale najmä všetky operatívne postupy a povinnosti zamestnancov v podmienkach finančnej inštitúcie pri výkone relevantných druhov obchodov a obchodných operácií klientov; ako aj najčastejšie formy NOO v podmienkach danej finančnej inštitúcie.

(3) Program upravuje najmä:

- a) určenie úloh, povinností a zodpovedností za komplexnú ochranu finančnej inštitúcie pred zneužitím na legalizáciu a financovanie terorizmu na jednotlivých úrovniach riadenia

- od predstavenstva finančnej inštitúcie, resp. zodpovednej osoby pobočky po útvaru prvého kontaktu s klientom vrátane útvaru prevencie,
- b) stanovenie určenej osoby § 20 ods. 2 písm. h) zákona uvedením jej mena, priezviska a pracovného zaradenia,
 - c) stanovenie osôb, ktoré v rámci finančnej inštitúcie posudzujú, či pripravovaný alebo vykonávaný obchod je neobvyklý,
 - d) stanovenie času, kedy bude posudzovanie vykonané (podľa možností vždy pred vykonaním obchodu alebo v procese jeho prípravy),
 - e) stanovenie spôsobu vykonania posudzovania podľa písm. c) a d), t. j. uviesť, čo je potrebné vykonať v rámci posudzovania, aké pomôcky sa majú použiť, ako a kde sa má zaznamenať výsledok posudzovania,
 - f) zabezpečovanie ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu, prijímanie oznámení o zistených NOO z organizačných útvarov, vyhodnocovanie týchto oznámení a ohlasovanie NOO FSJ a zabezpečovanie priebežného pracovného styku s FSJ, prípadne orgánmi činnými v trestnom konaní,
 - g) stanovenie základných úloh príslušných zamestnancov na všetkých riadiacich úrovniach, zisťovanie NOO a oznamovanie interných oznámení o NOO určenej osobe (prípadne aj vzorový formulár interných oznámení o NOO) a spôsob zabezpečenia ochrany príslušných zamestnancov v súvislosti s nimi zistenými NOO, oznámenými určenej osobe,
 - h) povinnosť identifikovania klientov a povinnosť overovania (verifikácie) tejto identifikácie,
 - i) povinnosť zaznamenania uskutočnenej identifikácie a overenia identifikácie klientov, ako aj všetkých obchodných operácií vykonávaných pre klientov,
 - j) povinnosť uchovávanía záznamov o identifikácii a overení identifikácie klientov a o obchodných operáciách uskutočnených klientmi v zákonom o poisťovníctve určenej lehote,
 - k) prehľad konkrétnych foriem NOO podľa predmetu činnosti povinnej osoby, ktoré sa môžu vyskytnúť v jej podnikateľskej činnosti,
 - l) hodnotenie a riadenie rizík súvisiacich s ochranou pred legalizáciou a financovaním terorizmu podľa § 20a zákona, vrátane postupov pri posudzovaní klientov na základe rizikovo-orientovaného prístupu pri zohľadnení vlastných rizikových faktorov a rizikových faktorov podľa prílohy č. 1 tohto usmernenia
 - m) určenie spôsobu a rozsahu vykonávania starostlivosti vo vzťahu ku klientovi na základe výsledkov hodnotenia rizík podľa § 10 ods. 4 zákona, ako aj ďalšie opatrenia v závislosti od rizika legalizácie alebo financovania terorizmu v zmysle § 12 ods. 2 zákona,
 - n) podrobnejšie znaky neobvyklosti, podľa ktorých možno rozpoznať NOO klienta,
 - o) spôsob a rozsah realizácie tzv. spätnej väzby v rámci finančnej inštitúcie o interných oznámeniach NOO,
 - p) postup príslušných zamestnancov a určenej osoby pri zdržaní neobvyklej obchodnej operácie podľa § 16 zákona a pri odmietnutí obchodu v zmysle § 15 zákona
 - q) obsah a harmonogram odbornej prípravy zamestnancov, prípravu zamestnancov na zabezpečenie úloh ochrany finančnej inštitúcie pred legalizáciou a financovaním terorizmu,
 - r) povinnosť zachovávať mlčanlivosť o internom oznámení NOO a jeho ohlásení FSJ a o vykonaných opatreniach FSJ (§ 18 zákona), a to predovšetkým vo vzťahu ku klientovi,

- ktorého sa to týka, ako aj ku osobám, ktoré majú ku klientovi určitý vzťah (napr. oprávnené osoby), ako aj k tretím osobám, okrem výnimiek určených zákonom,
- s) opatrenia a kontrolné mechanizmy, ktorými sa zamedzí zneužitiu postavenia alebo funkcie príslušných zamestnancov na vedomé zapojenie sa do legalizácie alebo financovania terorizmu pri výkone ich funkcie,
 - t) spôsob a lehoty uchovávaní údajov a dokumentácie,
 - u) vnútorný kontrolný systém zameraný na ochranu pred legalizáciou a financovaním terorizmu pozostávajúci z kontrolných mechanizmov, procesných kontrol vedúcich zamestnancov vrátane kontrol určenej osoby a interných auditov,
 - v) definovanie informačných tokov a charakterizovanie informačných systémov zameraných na zber, spracovanie a nahlasovanie informácií pre ochranu finančnej inštitúcie pred legalizáciou a financovaním terorizmu vrátane pravidelných správ predkladaných predstavenstvu a dozornej rade finančnej inštitúcie a zodpovednej osobe pobočky, resp. vedúcemu pobočky,
 - w) opis a spôsob využitia princípu poznaj svojho klienta.

(4) Finančná inštitúcia je povinná zabezpečiť, aby program bol prístupný všetkým zamestnancom finančnej inštitúcie napr. prostredníctvom internej počítačovej siete.

(5) Program je nevyhnutné aktualizovať najmä v súvislosti so zmenou predmetu činnosti finančnej inštitúcie alebo pred začatím poskytovania nových produktov, ak zmena predmetu činnosti alebo začatie poskytovania nových produktov môže mať vplyv na zvýšenie rizika legalizácie alebo financovania terorizmu. Primeraná doba aktualizácie je raz ročne.

Článok 5

Bezúhonnosť zamestnancov

Pred nástupom zamestnanca do pracovného pomeru vo finančnej inštitúcii na pracovné miesto alebo do funkcie, kde bude v priamom kontakte s klientmi zabezpečovať realizáciu obchodných operácií, finančná inštitúcia na základe výpisu z registra trestov budúceho zamestnanca preverí, či budúci zamestnanec nemá v registri trestov záznam o právoplatnom odsúdení za trestný čin majetkovej povahy, za trestný čin spáchaný v súvislosti s výkonom riadiacej funkcie alebo úmyselný trestný čin. Finančná inštitúcia by si mala vyžiadať od budúceho zamestnanca aj pracovný posudok vydaný jeho predchádzajúcim zamestnávateľom.

Článok 6

Informovanosť a vzdelávanie zamestnancov

(1) Štatutárny orgán poisťovne alebo zodpovedná osoba pobočky spoločne s určenou osobou musia zabezpečiť informovanosť zamestnancov o zodpovednosti finančnej inštitúcie, ako aj o osobnej zodpovednosti zamestnancov a ich ochrane pri zistení NOO v tejto oblasti.

(2) Finančná inštitúcia vhodným spôsobom zverejnení informáciu pre zamestnancov o tom, kto vykonáva funkciu určenej osoby a kto zastupuje určenú osobu.

(3) Finančná inštitúcia v programe stanoví optimálny režim a spôsob

- a) informovania jej zamestnancov o systéme ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu, postupoch, povinnostiach a oprávneniach pri ochrane pred legalizáciou a financovaním terorizmu,
- b) sprístupnenia programu a prípadne ďalších relevantných predpisov príslušným zamestnancom,
- c) organizácie pravidelnej odbornej prípravy a vzdelávacích akcií pre zamestnancov; pričom pokiaľ sú pravidelné školenia realizované prostredníctvom e-learningu, odporúča sa v prípade zistenia potreby zvýšiť vedomosti zamestnancov z programu, vhodne doplniť e-learningové školenia i o osobné či iné školenia tak, aby bol školiaci systém efektívny.

(4) Finančná inštitúcia pri informovaní a vzdelávaní zamestnancov zohľadňuje svoje podmienky, najmä veľkosť, organizačné usporiadanie, druhy obchodov a obchodných operácií vykonávaných pre klientov, aby sa všetky potrebné informácie dostali ku všetkým zamestnancom, pre ktorých sú určené.

Je dôležité, aby mechanizmus poskytovania informácií zamestnancom zo strany štatutárneho orgánu, zodpovednej osoby zahraničnej pobočky, určenej osoby a príslušných vedúcich zamestnancov finančnej inštitúcie, ako aj model realizácie odbornej prípravy zamestnancov bol efektívny, flexibilný a plnil očakávaný cieľ; preto je nevyhnutná jeho aktualizácia vzhľadom na meniace sa podmienky.

(5) Efektívnosť ochrany finančnej inštitúcie pred legalizáciou a financovaním terorizmu závisí v značnej miere od úrovne znalostí vedúcich zamestnancov, ako aj ostatných zamestnancov finančnej inštitúcie o predmetnej problematike, ktorá spočíva v osvojení si základných právnych predpisov, programu a ďalších súvisiacich vnútorných predpisov finančnej inštitúcie.

Rôznorodosť vykonávaných obchodných operácií a druhov obchodov a najmä rôznorodosť štruktúry klientov vytvárajú rôznu stupeň rizika a odlišné techniky legalizácie alebo financovania terorizmu.

Príslušní zamestnanci (zamestnanci prvého kontaktu s klientom) musia mať všetky potrebné informácie o vykonávaných obchodných operáciách a druhoch obchodov, ktoré budú realizovať pre klientov a musia si čo najskôr osvojiť kritériá (znaky neobvyklosti) na posudzovanie, resp. zisťovanie NOO. Títo zamestnanci musia dokázať posúdiť konanie klientov finančnej inštitúcie ako aj obsah klientmi vykonávaných obchodných operácií z hľadiska stupňa ich rizikovosti, neobvyklosti alebo podozrivosti. Vzdelávanie zamestnancov má významne prispieť k tomu, aby získali predpoklady pre zvládnutie postupov na uplatňovanie zásady „poznaj svojho klienta“ a rozpoznávanie stupňa rizikovosti konania klientov finančnej inštitúcie, a to aj so zreteľom na zaradenie klientov do jednej z troch skupín pre výkon starostlivosti vo vzťahu ku klientovi:

- základnej,
- zjednodušenej a
- zvýšenej.

(6) V rámci vzdelávania finančná inštitúcia zabezpečí, aby boli zamestnanci oboznámení s dôsledkami zanedbania alebo nedbalého plnenia svojich pracovných povinností a prípadnej vedomej či nevedomej účasti na legalizácii alebo financovaní terorizmu, ako aj

porušenia zákazu poskytnutia informácií klientovi, na ktoré sa vzťahuje povinnosť mlčanlivosti (§ 18 zákona); ale aj so spôsobom ich ochrany pri zisťovaní NOO.

(7) Finančná inštitúcia musí mať projekt, resp. plán vzdelávania zamestnancov, zohľadňujúci pracovné zaradenie zamestnancov (vlastnú kategorizáciu podľa pracovných miest zohľadňujúcu vystavenie zamestnanca možnostiam a pokusom o zneužitie na účely legalizácie a financovania terorizmu) a z toho vyplývajúce zodpovednosti, povinnosti a tomu prislúchajúcu úroveň a frekvenciu vzdelávania. Pri určení vhodnej frekvencie vzdelávania finančná inštitúcia postupuje v súlade s § 20 ods. 3 zákona (raz za kalendárny rok a vždy pred zaradením zamestnanca na prácu, pri ktorej bude plniť úlohy podľa zákona). Plán vzdelávania, resp. jeho základné zásady, by mal byť súčasťou programu a mal by určiť základnú osnovu, periodicitu a obsah odbornej prípravy zamestnancov, najmä ustanovenia príslušných zákonov, vnútorné predpisy a pravidlá finančnej inštitúcie, resp. skupiny, do ktorej finančná inštitúcia patrí, ako aj analýzu obsahu a súvislostí najčastejšie sa vyskytujúcich druhov interných oznámení o NOO v rámci finančnej inštitúcie, prípadne v rámci skupiny.

(8) Finančná inštitúcia je povinná v zmysle § 20 ods. 3 zákona zabezpečiť odbornú prípravu zamestnancov, zameranú na oboznámenie sa s programom, a to najmenej raz za kalendárny rok a zároveň vždy pred zaradením zamestnanca na prácu, pri ktorej bude plniť úlohy stanovené zákonom a programom. Každý príslušný zamestnanec, ktorý plní úlohy podľa zákona, musí byť oboznámený s platným programom upravujúcim postupy pri posudzovaní klientov a nimi vykonávaných finančných operácií a súčasne je finančná inštitúcia povinná zabezpečiť, aby každý zamestnanec mal k tomuto programu nepretržitý prístup.

Odborná príprava zamestnancov zahŕňa predovšetkým:

- a) oboznámenie sa s programom,
- b) poznatky vyplývajúce z činnosti určenej osoby, z činnosti iných finančných inštitúcií, ako aj dostupné poznatky vychádzajúce z činnosti FSJ, prípadne orgánu dohľadu,
- c) praktické príklady posudzovania obchodov a rizikovosti klientov

Finančná inštitúcia má vzdelávanie opakovať a dopĺňať o nové poznatky v prípade potreby aj častejšie ako v 12-mesačnom cykle (napr. v prípade zmeny programu), aby sa zabezpečilo, že príslušní zamestnanci budú schopní priebežne vykonávať svoje povinnosti a oprávnenia. Vzdelávacie formy (klasická prednášková, resp. elektronická, prípadne iná) by mali byť pravidelne obmieňané. Nadobudnuté vedomosti príslušných zamestnancov je vhodné vyhodnotiť na základe testov.

(9) Vzhľadom k tomu, že finančné inštitúcie majú rôzny prístup k odbornej príprave a overovaniu vedomostí zamestnancov, je potrebné zjednotiť tento prístup, a to nasledovným spôsobom:

- raz ročne preverovať všetkých zamestnancov,
- dôsledne vykonávať školenia nielen v teoretickej oblasti (program vlastnej činnosti, právne normy), ale koncentrovať sa aj na praktické otázky posudzovania klientov a ich obchodov, výkonu starostlivosti vo vzťahu ku klientovi (napr. zisťovanie pôvodu finančných prostriedkov, opakovaná základná a zvýšená starostlivosť), ohlasovaniu možných NOO atď.
- vykonávať špeciálne školenia pre vybraných zamestnancov a viazaných finančných agentov, ktorí môžu byť viac vystavení možnostiam a pokusom o zneužitie na účely legalizácie a financovania terorizmu.

(10) Finančná inštitúcia zabezpečí vypracovanie záznamov o uskutočnenej odbornej príprave zamestnancov, ktoré obsahujú dátum účasti príslušných zamestnancov na vzdelávaní, obsah a formu vzdelávania, prípadne vyhodnotenie absolvovaného testu ako aj podpisy zamestnancov alebo potvrdenie elektronickými prostriedkami. Okrem toho od príslušných zamestnancov je potrebné získať aj písomné potvrdenie alebo potvrdenie elektronickými prostriedkami o tom, že sa oboznámili s programom a súvisiacimi predpismi upravujúcimi postupy pri ochrane finančnej inštitúcie pred legalizáciou a financovaním terorizmu.

Článok 7

Informačný systém vo finančnej inštitúcii

(1) Systémový prístup k riadeniu rizika finančnej inštitúcie a zabezpečovaniu ochrany finančnej inštitúcie pred legalizáciou a financovaním terorizmu vyžaduje vybudovanie vhodných informačných tokov pre zabezpečenie plynulého, včasného a pravidelného toku informácií medzi jednotlivými riadiacimi úrovňami finančnej inštitúcie, vrátane štatutárneho orgánu finančnej inštitúcie, určenej osoby, jej zástupcu a útvaru prevencie, útvaru vnútorného auditu a príslušných zamestnancov. Systémový prístup pre zabezpečenie informačných tokov si súčasne vyžaduje podporu vo forme aplikačného programového vybavenia, t. j. špecializovaného informačného systému, resp. systémov. V širšom ponímaní ide o systém získavania, spracovania, vyhodnocovania, odovzdávania a aj používania informácií týkajúcich sa tejto oblasti. Jeho súčasťou sú toky informácií v procese jednotlivých činností finančnej inštitúcie a vykonávaných druhov obchodov pri ochrane pred legalizáciou a financovaním terorizmu. Pre účinnú prevenciu je nevyhnutné zabezpečiť jeho pravidelnú aktualizáciu.

(2) Finančná inštitúcia je povinná zabezpečiť informačné toky na:

- a) prenos informácií smerom k zamestnancom o princípoch ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu, postupoch, povinnostiach a oprávneniach a s tým súvisiacim zabezpečovaním každodenných úloh,
- b) sprístupnenie programu a ďalších relevantných vnútorných predpisov zamestnancom,
- c) prenos potrebných informácií medzi zodpovednou osobou a určenou osobou,
- d) prenos informácií medzi zamestnancami a určenou osobou a naopak, vrátane interného oznamovania NOO,
- e) vedenie evidencie, t. j. zaznamenávanie, spracúvanie a aktualizovanie údajov o klientoch a zaznamenávanie a monitorovanie obchodných operácií klientov,
- f) oboznamovanie štatutárneho orgánu, resp. zodpovednej osoby s výsledkami kontroly uskutočňovanej určenou osobou a útvarom vnútorného auditu, ako aj informovanie zamestnancov o týchto výsledkoch,
- g) prenos informácií medzi určenou osobou a FSJ, vrátane ohlasovania NOO a poskytovania ďalších potrebných informácií a podkladov FSJ ako aj poskytovania tzv. spätnej väzby od FSJ finančnej inštitúcii,
- h) vyhľadávanie NOO v relevantných informačných systémoch finančnej inštitúcie, ktoré obsahujú údaje o klientoch a ich operáciách.

(3) Formu, obsah a pravidlá informačných tokov by si mala stanoviť finančná inštitúcia v závislosti od jej veľkosti, zamerania, rozsahu a zložitosti ňou vykonávaných činností a ponúkaných druhov obchodov, ako aj charakteristických znakov klientov.

(4) Podstatnou súčasťou informačného systému finančnej inštitúcie je taký elektronický informačný systém (ďalej „EIS“), ktorý zodpovedá zákonným požiadavkám, s cieľom zabezpečenia dostatočnej kvality ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu. EIS, zaznamenávajúci a spracúvajúci údaje o klientoch a ich obchodných operáciách, musí zohľadňovať identifikačné údaje podľa § 7 zákona. EIS musí zároveň obsahovať informácie alebo záznamy o povahe obchodného vzťahu klienta. Považa obchodného vzťahu je daná druhom obchodu v zmysle § 9 písm. h) zákona alebo len obchodom podľa § 9 písm. g) zákona, pričom povaha obchodného vzťahu je primárne predurčená samotným produktom alebo službou, ktorú klient využíva. EIS a spôsob jeho využívania má umožňovať rozpoznať NOO uskutočňované klientmi, prípadne sledovať aj ich priebeh alebo vývoj, ako aj spojitosti medzi obchodnými operáciami určitého klienta a, pokiaľ je to možné, aj neobvyklými obchodnými operáciami rôznych klientov.

(5) Osobitnou časťou informácií zaznamenaných a sledovaných prostredníctvom EIS sú údaje o politicky exponovaných osobách podľa § 6 zákona, ktoré príslušní zamestnanci získali pri výkone pracovných úloh.

(6) EIS má umožniť, aby finančná inštitúcia bezodkladne poskytla FSJ na jej žiadosť informácie o tom, či má, alebo mala obchodný vzťah s konkrétnou osobou v predchádzajúcich piatich rokoch ako aj o povahe takého obchodného vzťahu podľa § 21 ods. 1 zákona.

(7) EIS má byť taktiež spôsobilý včasne a v dostatočnom rozsahu poskytovať údaje FSJ, Národnej banke Slovenska orgánom činným v trestnom konaní v zákonom určených prípadoch. Zároveň má EIS zodpovedať požiadavkám na účely kontroly pre vlastnú potrebu finančnej inštitúcie a pre potrebu FSJ (§ 30 zákona) a na štatistické účely.

Článok 8

Identifikácia klienta a akceptovanie klienta, rizikový profil klienta; základná, zjednodušená, zvýšená starostlivosť, plnenie tretími stranami

(1) Základné povinnosti finančnej inštitúcie v týchto oblastiach určujú ustanovenia najmä § 7, 8 a 10 až 13 zákona a § 78 zákona o poisťovníctve.

(2) V súlade s § 78 ods. 1 a 2 zákona o poisťovníctve je finančná inštitúcia oprávnená na účely identifikácie klientov a ich zástupcov a možnosti následnej kontroly tejto identifikácie, na účely uzavierania poisťných zmlúv a správy poistenia a na ďalšie účely uvedené v odseku 3 tohto zákona pri každom uzavieraní poisťnej zmluvy požadovať od klienta a jeho zástupcu údaje vymedzené v odseku 1 písm. a) a získať ich spôsobom vymedzeným v odseku 1 písm. b) a klient je povinný jej tieto údaje na žiadosť poskytnúť. Z § 11 ods. 2 zákona vyplýva povinnosť finančnej inštitúcie vykonať základnú starostlivosť pri uzatváraní poisťnej zmluvy **v životnom poistení**, ak výška poisťného za kalendárny rok je vyššia ako 1 000 EUR alebo jednorazové poisťné je vyššie ako 2 500 EUR. V prípadoch, ak je v zmluve o životnom poistení výška poisťného nižšia ako 1 000 EUR alebo jednorazové poisťné je nižšie ako 2 500 EUR, finančná inštitúcia môže vykonať iba zjednodušenú starostlivosť. Pri uzatváraní poisťnej zmluvy **v neživotnom poistení** sa základná starostlivosť podľa § 10 ods. 1 zákona nevykonáva, finančná inštitúcia je oprávnená vykonávať identifikáciu a overenie identifikácie klienta podľa § 78 ods. 1 a 2 zákona o poisťovníctve.

- (3) Základná starostlivosť podľa § 10 ods. 1 zákona zahŕňa nasledovné úkony:
- a) identifikáciu klienta a overenie jeho identifikácie,
 - b) identifikáciu konečného užívateľa výhod a prijatie primeraných opatrení na overenie jeho identifikácie vrátane opatrení na zistenie vlastníckej štruktúry a riadiacej štruktúry klienta, ktorý je právnickou osobou alebo združením majetku; pri identifikácii konečného užívateľa výhod sa povinná osoba nesmie spoliehať výlučne na údaje získané z registra právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci,
 - c) získanie informácií o účele a plánovanej povahe obchodu alebo obchodného vzťahu,
 - d) zistenie, či klient alebo konečný užívateľ výhod klienta je politicky exponovanou osobou alebo sankcionovanou osobou,
 - e) v závislosti od rizika legalizácie alebo financovania terorizmu zistenie pôvodu finančných prostriedkov alebo majetku pri obchode alebo obchodnom vzťahu,
 - f) zistenie, či klient koná vo vlastnom mene,
 - g) vykonávanie priebežného monitorovania obchodného vzťahu vrátane preskúmania konkrétnych obchodov vykonaných počas trvania obchodného vzťahu na účel zistenia, či vykonávané obchody sú v súlade s poznatkami povinnej osoby o klientovi, jeho obchodnom profile a prehľade možných rizík spojených s klientom, a zabezpečenie aktualizácie dokumentov, údajov alebo informácií, ktoré má povinná osoba k dispozícii o klientovi.

(4) Overenie identifikácie osoby, ktorá je oprávnená prevziať plnenie z poistnej zmluvy v životnom poistení, ak bola finančná inštitúcia povinná pri uzatváraní poistnej zmluvy vykonať základnú starostlivosť alebo ak výška poistného plnenia je najmenej 1 000 EUR musí byť dokončené najneskôr v dobe, keď oprávnená osoba uplatní práva, ktoré jej prináležia zo životného poistenia alebo počas vyplatenia poistného plnenia. Ak už bolo vykonané overenie identifikácie osoby, ktorá je oprávnená prevziať plnenie z poistnej zmluvy v životnom poistení, nie je potrebné opakovane vykonať overenie identifikácie tejto osoby v čase vyplatenia poistného plnenia. V súlade s § 10 ods. 6 zákona finančná inštitúcia overuje platnosť a úplnosť identifikačných údajov a predložených informácií v závislosti od rizika legalizácie alebo financovania terorizmu aj počas trvania obchodného vzťahu a zaznamenáva ich zmeny.

(5) Identifikovanie a overovanie konečného užívateľa výhod finančná inštitúcia vykonáva podľa § 6a, § 7, § 8 a § 10 zákona.

(6) Finančná inštitúcia je podľa § 10 ods. 1 písm. b) zákona povinná vykonať identifikáciu konečného užívateľa výhod a prijať primerané opatrenia na overenie jeho identifikácie vrátane opatrení na zistenie vlastníckej štruktúry a riadiacej štruktúry klienta, ktorý je právnickou osobou alebo združením majetku; pri identifikácii konečného užívateľa výhod sa povinná osoba nesmie spoliehať výlučne na údaje získané z registra právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci. Pri pochybnostiach o pravdivosti alebo úplnosti predtým získaných údajov o konečnom užívateľovi výhod, je finančná inštitúcia povinná vykonať opätovne základnú starostlivosť vo vzťahu ku klientovi podľa § 10 ods. 2 písm. d) zákona.

(7) Význam ustanovení § 10 ods. 1 písm. a) až c) a ods. 7 zákona je zvýraznený v ustanoveniach § 15 a § 24 ods. 2 zákona, v ktorých je finančnej inštitúcii uložená povinnosť odmietnuť nového klienta, ukončiť existujúci obchodný vzťah s klientom, alebo odmietnuť

uskutočnenie konkrétnej obchodnej operácie v prípade, ak nie je možné uskutočniť základnú starostlivosť alebo klient odmietne preukázať, v mene koho koná. Povinnosť finančnej inštitúcie, finančného agenta alebo finančného poradcu odmietnuť uzatváranie poistnej zmluvy so zachovaním anonymity klienta vyplýva aj z § 78 ods. 6 zákona o poisťovníctve. Takéto prípady je finančná inštitúcia povinná podľa § 17 ods. 1 zákona bez zbytočného odkladu ohlásiť FSJ.

(8) V procese vzniku obchodného vzťahu finančná inštitúcia okrem základnej starostlivosti zaraďuje klienta do rizikovej skupiny podľa stanovených rizikových faktorov. Pri zaraďovaní klienta do rizikovej skupiny finančná inštitúcia zohľadňuje informácie o rizikových faktoroch uvedených v prílohe č. 1 tohto usmernenia, pričom dôsledne uplatňuje princíp poznaj svojho klienta, čo znamená zabezpečenie získania dostatočných informácií o charaktere očakávaných obchodov klienta a akejkol'vek predvídateľnej schémy ním uskutočňovaných operácií.

(9) Finančná inštitúcia priebežne aktualizuje rizikový profil klienta podľa rizikovej skupiny, do ktorej bol klient zaradený; s týmto cieľom požaduje od klienta obnovovanie údajov, ktoré jej klient pôvodne poskytol, a to v primeraných časových intervaloch a v závislosti od zmien, ktoré sa týkajú osoby klienta, či jeho obchodných alebo iných aktivít, s ktorými sú spojené jeho obchodné operácie uskutočňované finančnou inštitúciou. Aktualizáciu je možné uskutočňovať aj žiadosťou o vyplnenie príslušného formuláru klientom aspoň raz za kalendárny rok.

(10) Prostredníctvom rozčlenenia klientov podľa ich rizikového profilu finančná inštitúcia potom môže v praxi uplatňovať ustanovenie § 10 ods. 1 písm. g) zákona t. j. priebežné monitorovanie obchodného vzťahu, ktoré vedie k rozpoznaní a aj ohláseniu NOO. V súvislosti s rozčlenením klientov podľa ich rizikovosti je potrebné, aby finančná inštitúcia brala do úvahy ustanovenia § 10 ods. 1 písm. g) a ods. 6 zákona, ktoré zakladajú povinnosť priebežne aktualizovať rizikový profil klienta na základe uskutočňovaného stáleho monitorovania obchodného vzťahu. Vhodná periodicita aktualizácie záleží na posúdení a rozhodnutí finančnej inštitúcie, v každom prípade je potrebné takúto povinnosť zahrnúť do vnútorného predpisu upravujúceho program.

(11) Použitie už uskutočnenej základnej starostlivosti - okrem jednej súčasti základnej starostlivosti, ktorou je priebežné monitorovanie obchodného vzťahu v zmysle § 10 ods. 1 písm. g) zákona - inou úverovou alebo finančnou inštitúciou pri uplatňovaní postupov starostlivosti vo vzťahu ku klientovi umožňuje zákon v ustanovení § 13, tzv. plnením tretími stranami. To znamená, že za splnenia predpokladov uvedených v tomto ustanovení je možné využiť už vykonanú identifikáciu a verifikáciu klienta a konečného užívateľa výhod a prevziať údaje a podklady podľa § 10 ods. 1 písm. a) až c) potrebné na vykonanie starostlivosti vo vzťahu ku klientovi od banky alebo od finančnej inštitúcie podľa § 5 ods. 1 písm. b) prvého až desiateho bodu, ktorá pôsobí na území štátu, ktorý jej ukladá povinnosť vykonávať opatrenia rovnocenné vykonávaniu starostlivosti vo vzťahu ku klientovi podľa § 10, § 11 a 12 a uchovávaní údajov podľa § 19 v súlade s požiadavkami práva Európskej únie a podlieha dohľadu na úrovni zodpovedajúcej právu Európskej únie. Zodpovednosť za to, že takto nadobudnuté údaje spĺňajú požiadavky na výkon starostlivosti voči klientovi podľa ustanovení

zákona, však ostáva na finančnej inštitúcii, ktorá sa rozhodla spoliehať sa na postup „plnenia tretími stranami“.

(12) Finančná inštitúcia uplatňuje prvky zjednodušenej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi v rozsahu a za podmienok uvedených v § 11 zákona. Finančná inštitúcia môže uplatniť zjednodušenú starostlivosť vo vzťahu ku klientovi po zohľadnení rizikovo orientovaného postupu, v prípade takých situácií a klientov, keď je možné údaje o nich získať z verejne dostupných a overiteľných zdrojov a zároveň tieto informácie dostatočne odôvodňujú použitie zjednodušenej starostlivosti. Podrobnejší postup pre uplatňovanie zjednodušenej starostlivosti vo vzťahu ku klientom je uvedený v prílohe č. 1 tohto usmernenia.

(13) Uplatnenie zjednodušenej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi neznamena výnimku pre finančnú inštitúciu z uplatňovania povinnosti priebežného monitorovania obchodného vzťahu podľa § 10 ods. 1 písm. g) zákona ako aj ďalších povinností podľa § 14, 17, 19 a 21 zákona.

(14) Finančná inštitúcia uplatňuje prvky zvýšenej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi v rozsahu a za podmienok podľa § 12 zákona. Podrobnejší postup pre uplatňovanie zvýšenej starostlivosti vo vzťahu ku klientom je uvedený v prílohe č. 1 tohto usmernenia.

(15) Zvýšenú starostlivosť finančná inštitúcia uplatňuje najmä pri obchodoch, ktoré predstavujú vzhľadom na svoju povahu vyššie riziko legalizácie alebo financovania terorizmu, ako aj pri klientoch predstavujúcich vyššie riziko legalizácie.

Článok 9

Rozpoznávanie, ohlasovanie a zdržanie NOO

(1) Pre rozpoznávanie NOO finančnou inštitúciou je rozhodujúce uplatňovanie ustanovení § 2 až 4, § 10 až 12, § 14 a § 20 zákona. Podľa § 14 ods. 1 zákona je finančná inštitúcia povinná posudzovať, či pripravovaný alebo vykonávaný obchod je neobvyklý. Podľa § 20 ods. 1 a 2 písm. d) zákona musí mať finančná inštitúcia túto časť postupov upravenú vo svojom programe. Povinnosti uvedené v § 14 ods. 1 a ods. 2 písm. a) a b) zákona je potrebné plniť preukázateľným spôsobom tak, aby finančná inštitúcia mohla v súlade s § 30 ods. 3 pri kontrole poskytnúť informácie a písomné doklady o plnení týchto povinností. V ustanovení § 14 ods. 3 zákona sa ďalej zdôrazňuje povinnosť vyhotovovania záznamov o obchodoch podľa § 14 ods. 2 písm. a) zákona (tzv. interné hlásenia o možnej NOO obsahujúce informácie odôvodňujúce výsledok posudzovania obchodu), ktoré je potrebné v súlade v § 30 ods. 3 zákona uchovávať za obdobie 5 rokov.

(2) Podľa § 4 zákona NOO je právny úkon alebo iný úkon, ktorý nasvedčuje tomu, že jeho vykonaním môže dôjsť k legalizácii alebo financovaniu terorizmu. Ustanovenie § 4 ods. 2 zákona uvádza demonštratívny výpočet NOO. V každej NOO uvedenej v tomto ustanovení je však niekoľko znakov (indikátorov) neobvyklosti (napr. nezvyčajne vysoký objem finančných prostriedkov vzhľadom na druh obchodu, nezvyčajne vysoký objem finančných prostriedkov bez zrejmeho ekonomického alebo zákonného účelu, atď.), ktoré je finančná inštitúcia povinná posudzovať a zároveň uplatňovať princíp poznaj svojho klienta (zákon tento princíp nedefinuje, pokiaľ ho však povinná osoba uplatňuje v praxi, je potrebné ho takto definovať aj v programe). Až na základe takéhoto postupu je možné kvalifikovane posúdiť, či pripravovaná

alebo vykonávaná obchodná operácia klienta je alebo nie je neobvyklá. Zákon v ustanovení § 4 neupravuje žiadne kritériá, napr. v podobe hraničných súm finančných prostriedkov, ktoré by viedli k automatickému určeniu, že pri určitom type finančnej operácie ide nesporne o NOO. Rozhodujúcim prvkom pre posudzovanie obchodných operácií klienta je uplatnenie princípu poznaj svojho klienta a kvalifikované rozpoznávanie indikátorov neobvyklosti, ako aj ďalších znakov alebo kritérií, ktoré je finančná inštitúcia povinná stanoviť v závislosti od predmetu svojej činnosti v rámci tvorby prehľadu foriem NOO (§ 20 ods. 2 písm. a) zákona).

(3) Podmienky pre kvalifikované uplatnenie princípu poznaj svojho klienta vyplývajú z povinností finančnej inštitúcie a klienta, určených v ustanoveniach § 10 až 12 zákona. Rozhodujúce sú ustanovenia § 10 ods. 1, 4 a 5 a § 11 ods. 3 zákona. Postup podľa ustanovení § 10 ods. 1 a § 11 ods. 3 zákona umožní finančnej inštitúcii primerane sa presvedčiť o skutočnej identite každého klienta a rozpoznať účel a plánovanú povahu obchodných aktivít, ktoré bude klient pravdepodobne vykonávať. Tento postup je zároveň východiskovým bodom finančnej inštitúcie pre vytvorenie rizikového profilu klienta, následné určenie rozsahu starostlivosti podľa ustanovenia § 10 ods. 4 zákona a pre akceptovanie klienta. Finančná inštitúcia potom v závislosti od výsledku uplatní postupy v rámci základnej starostlivosti podľa § 10 zákona, zjednodušenej starostlivosti podľa § 11 zákona alebo zvýšenej starostlivosti podľa § 12 zákona.

(4) Bez ohľadu na to, či finančná inštitúcia postupuje podľa ustanovení § 10, § 11 alebo § 12 zákona, je povinná okrem iného vždy postupovať podľa § 14 zákona. Finančná inštitúcia je povinná posudzovať, či pripravovaný alebo vykonávaný obchod je neobvyklý (§ 14 ods. 1 zákona) a venovať osobitnú pozornosť všetkým zložitým, nezvyčajne veľkým obchodom a všetkým obchodom s nezvyčajnou povahou, ktoré nemajú zrejmy ekonomický účel alebo zrejmy zákonný účel a urobiť o nich príslušný záznam podľa § 14 ods. 3 zákona (tzv. interné hlásenia NOO), tieto záznamy je potrebné uchovávať v súlade s lehotou uvedenou v § 19 zákona.

(5) Finančná inštitúcia vykonáva kvalifikované posudzovanie pripravovaných alebo vykonávaných obchodov podľa § 14 zákona v rôznych časových úsekoch a na rôznych úrovniach. Proces posudzovania prebieha:

- a) v „prvej línii“, kde sú zamestnanci finančnej inštitúcie v kontakte s existujúcim alebo potenciálnym klientom,
- b) v rámci priebežného monitorovania existujúceho obchodného vzťahu,
- c) v rámci následného (spätného) posudzovania obchodov klienta.

a) posudzovanie obchodov v prvotnom kontakte s klientom pred a počas vykonávania obchodu

Posudzovanie obchodov klienta uskutočňujú zamestnanci finančnej inštitúcie, ktorí sú pri plnení svojich povinností v kontakte s klientom. Posudzovanie obchodu zamestnancom finančnej inštitúcie sa teda uskutočňuje zväčša na mieste realizácie obchodu a pred jeho vykonaním, resp. pri pokuse o vykonanie obchodu tak, aby mohla byť prípadná NOO identifikovaná, zdržaná a ohlásená bez zbytočného odkladu. Posudzovanie obchodov je závislé od odbornosti a pripravenosti príslušných zamestnancov, ktoré nadobudli v rámci povinnej odbornej prípravy (§ 20 ods. 3 zákona).

Každý príslušný zamestnanec je povinný mať nepretržite k dispozícii program, či už v papierovej alebo elektronickej podobe a je povinný si ho osvojiť a podľa neho

postupovať. Zamestnanec finančnej inštitúcie sa riadi v tejto etape predovšetkým § 10 ods. 1, ako aj ustanovením § 11 ods. 3 zákona, čo mu umožní presvedčiť sa v primeranej miere o skutočnej identite klienta a poznať účel a plánovanú povahu obchodných aktivít, ktoré bude klient pravdepodobne vykonávať. Tento postup je zároveň východiskovým bodom pre akceptovanie klienta finančnou inštitúciou, vytvorenie rizikového profilu klienta a určenie rozsahu starostlivosti voči klientovi podľa ustanovenia § 10 ods. 4 zákona.

Rozhodujúcim prvkom pre posudzovanie obchodných operácií klienta je primerané uplatnenie princípu poznaj svojho klienta a jeho postupov a kvalifikované rozpoznávanie znakov neobvyklosti. Tento postup umožní zamestnancovi posudzovať pripravované alebo vykonávané obchody klienta pomocou ich porovnávania s prehľadom foriem NOO (§ 20 ods. 2 písm. a) zákona), ako aj s formami uvedenými v § 4 ods. 2 zákona a odhaliť tie, ktoré sú neobvyklé vo vzťahu ku klientovi a jeho inak obvyklým obchodom.

Ak zamestnanec posúdi pripravovaný alebo vykonávaný obchod ako neobvyklý, urobí o tomto obchode písomný záznam podľa ustanovenia § 14 ods. 3 zákona a neodkladne oznámi toto zistenie určenej osobe (ďalej len „oznámenie o NOO“).

b) posudzovanie obchodov v rámci priebežného monitorovania obchodného vzťahu

Príslušní zamestnanci finančnej inštitúcie posudzujú obchody klienta aj v rámci priebežného monitorovania obchodného vzťahu. Posudzovanie pripravovaných aj vykonávaných obchodov v rámci priebežného monitorovania obchodného vzťahu je špecifické tým, že obchodný vzťah už vznikol a trvá (§ 10 ods. 2 písm. a) zákona). Prípadne je klient finančnej inštitúcii známy vzhľadom na to, že už vykonal viaceré príležitostné obchody (§ 10 ods. 2 písm. b), príp. c) zákona). Nejde teda o prvý kontakt s klientom a finančná inštitúcia môže zohľadniť existujúci rizikový profil klienta a históriu ním vykonaných obchodov.

Postup podľa ustanovenia § 10 ods. 1 písm. g) zákona, vrátane overovania úplnosti a platnosti identifikačných údajov a informácií podľa ustanovenia § 10 ods. 6 zákona a povinnosť klienta podľa ustanovenia § 10 ods. 5 zákona, tvoria základ priebežného monitorovania obchodného vzťahu. Tento druh monitorovania si vyžaduje vytváranie rizikových profilov klientov a ich rozdelenie do rizikových kategórií s ohľadom na možné riziko legalizácie alebo financovania terorizmu podľa ustanovenia § 10 ods. 4 zákona. Pri vytváraní rizikových profilov klientov finančná inštitúcia využije prehľad rizikových faktorov uvedených v prílohe č. 1 tohto usmernenia.

Priebežné monitorovanie obchodného vzťahu predpokladá využívanie vhodného EIS, čo finančnej inštitúcii umožní v súlade s rizikovo orientovanou prevenciou vytvoriť finančné, či iné kritériá, resp. limity ako jedny zo znakov neobvyklosti obchodných operácií klientov, ktoré by oddeľovali určité úrovne procesu monitorovania, zodpovedajúce stupňu rizikivosti operácií uskutočňovaných klientmi. Stanovené kritériá alebo limity, definované finančnou inštitúciou na tento účel, musia byť pravidelne preverované, aby bolo možné určiť ich primeranosť voči zisteným úrovňam rizík. Finančná inštitúcia je povinná taktiež pravidelne prehodnocovať primeranosť existujúceho systému a jednotlivých procesov ochrany a prevencie.

Pre posudzovanie obchodov sú v rámci priebežného monitorovania obchodného vzťahu dôležité tie pripravované alebo vykonávané obchody klienta, ktoré sa nezhodujú so známou alebo očakávanou aktivitou klienta alebo aj s formami NOO uvedenými v programe alebo v § 4 ods. 2 zákona. Takéto obchody klienta sú predmetom posudzovania (§ 14 ods. 2

zákona) a je nutné urobiť o nich písomný záznam obsahujúci informácie odôvodňujúce výsledok posudzovania obchodu (§ 14 ods. 3 zákona), pričom tieto záznamy je potrebné uchovávať v súlade s lehotou uvedenou v § 19 zákona.

Určená osoba môže na základe výsledkov posudzovania jednotlivých okolností obchodu a s ohľadom na prehľad foriem NOO (§ 20 ods. 2 písm. a) a § 4 ods. 2) zákona dospieť k záveru, že v danom prípade nejde o NOO. Ak to nie je možné len na základe informácií o klientovi, ktoré finančná inštitúcia už má k dispozícii, môže podľa okolností žiadať od klienta ďalšie potrebné informácie a doklady v zmysle ustanovenia § 10 ods. 5 zákona. V prípadoch, keď určená osoba nedokáže ani týmto postupom zdôvodniť obchody klienta, ktoré sa nezhodujú s jeho rizikovým profilom alebo s jeho známymi alebo očakávanými aktivitami, postačí, že tieto operácie len nasvedčujú tomu, že ich vykonaním môže dôjsť k legalizácii príjmov z trestnej činnosti alebo k financovaniu terorizmu a určená osoba je povinná postupovať podľa § 17 zákona, t. j. ohlásiť NOO finančnej spravodajskej jednotke. Posudzovanie obchodov v rámci priebežného monitorovania obchodného vzťahu vykonávajú v závislosti od obchodu zamestnanci, ako aj určená osoba.

c) **posudzovanie obchodov v rámci následného resp. spätného posudzovania obchodov klienta**

Prostriedkom následného monitorovania obchodov klientov je napríklad následný náhodný výber uskutočnených obchodov v rámci výkonu kontroly zo strany vedúceho zamestnanca, nadriadeného príslušnému zamestnancovi, ktorý realizoval operácie klienta, ako aj v rámci výkonu kontroly uskutočňovanej určenou osobou a útvaram interného auditu.

(6) Odporúčaný postup pri spracovávaní a narábaní s internými oznámeniami o NOO a hláseniami o NOO:

- a) všetky interné oznámenia zodpovedajúce obchodom podľa § 14 ods. 2 písm. a) zákona zaslané príslušnými zamestnancami určenej osobe musia byť zdokumentované podľa ustanovenia § 14 ods. 3 zákona a musia byť k dispozícii pre účely kontroly podľa ustanovenia § 29 zákona,
- b) zasielanie interných oznámení a hlásení určenej osobe nesmie byť podmienené predchádzajúcim súhlasom žiadnej osoby,
- c) určená osoba eviduje a uchováva oznámenia o interných oznámeniach o NOO vrátane funkcie, mena, priezviska, označenia pracoviska alebo útvaru finančnej inštitúcie a všetkých údajov o danom klientovi a obchode v súlade s § 19 zákona,
- d) určená osoba, ako aj zamestnanci finančnej inštitúcie vrátane vedúcich zamestnancov (a členov štatutárneho orgánu), ktorí sa podieľajú na posudzovaní obchodov podľa § 14 zákona, sú povinní zachovávať mlčanlivosť o ohlásenej NOO a o opatreniach, ktoré vykoná FSJ (§ 18 zákona), vrátane plnenia povinností podľa ustanovení § 17 ods. 5 a § 21 zákona; pričom povinnosti mlčanlivosti sa však finančná inštitúcia nemôže dovoľávať voči Národnej banke Slovenska a Ministerstvu financií SR v súvislosti s výkonom dohľadu a kontroly podľa ustanovenia § 29 zákona (§ 18 ods. 5 zákona). Za predpokladu, že poskytnuté informácie sa použijú výhradne na účely predchádzania legalizácii alebo financovaniu terorizmu, sa povinnosť mlčanlivosti nevzťahuje na poskytovanie informácií medzi úverovými alebo finančnými inštitúciami za podmienok podľa ustanovení § 18 ods. 8 písm. a) a c) zákona,

- e) finančná inštitúcia je povinná vypracovať postup od zistenia NOO po neodkladné ohlásenie NOO, vrátane postupu a zodpovednosti zamestnancov, ktorí obchod posudzujú,
- f) určená osoba po prijatí interného oznámenia o NOO môže potvrdiť prijatie oznámenia o NOO príslušnému zamestnancovi, ktorý zaslal oznámenie. Potvrdenie by malo obsahovať poučenie o povinnosti zachovávať mlčanlivosť podľa ustanovenia § 18 zákona. V prípade, ak má finančná inštitúcia elektronický systém zberu interných hlásení, ktorý umožňuje príslušnému zamestnancovi sledovať stav, resp. prijatie podaného interného hlásenia o NOO určenou osobou, resp. útvaram prevencie, nie je potrebné individuálne potvrdenie prijatia takéhoto oznámenia,
- g) interné oznámenie o NOO, resp. konanie klienta a obchod, ktorého sa oznámenie týka, musia byť predmetom posúdenia určenej osoby, ktorá môže na základe výsledkov ďalšieho posudzovania jednotlivých okolností obchodu a s ohľadom na prehľad foriem NOO (§ 20 ods. 2 písm. a) zákona) a § 4 ods. 2 zákona rozhodnúť, či ide alebo nejde o NOO. Toto interné oznámenie obsahuje informácie o ekonomickom alebo zákonnom účele obchodov a v prípade, že ide o obchod obvyklý, aj dostatočné odôvodnenie alebo uvedenie informácií a dôvodov ohľadom jeho obvyklého charakteru. V opačnom prípade nemožno považovať proces takého posudzovania za hodnoverný a objektívny. Ak rozhodnutie nie je možné len na základe informácií o klientovi, ktoré finančná inštitúcia už má k dispozícii, môže podľa okolností žiadať od klienta ďalšie potrebné informácie a doklady podľa ustanovenia § 10 ods. 5 zákona. Ak určená osoba dospeje k odôvodnenému záveru, že v prípade interne oznámenej NOO nejde o NOO, je povinná toto rozhodnutie písomne zdokumentovať a všetky súvisiace údaje, písomné podklady a elektronickú dokumentáciu naďalej uchovávať v súlade s lehotou určenou v § 19 zákona,
- h) v prípadoch, keď určená osoba nemôže ani týmto postupom dospieť k záveru, že nejde o NOO, postačí, že oznámený obchod nasvedčuje tomu, že jeho vykonaním môže dôjsť k legalizácii alebo k financovaniu terorizmu a určená osoba je povinná postupovať podľa ustanovenia § 17 zákona, t. j. ohlásiť NOO FSJ, pričom v hlásení uvedie dôvod neobvyklosti obchodnej operácie.

Podľa ustanovenia § 17 ods. 1 zákona NOO alebo pokus o jej vykonanie musia byť ohlásené FSJ bez zbytočného odkladu. Neustále je treba brať do úvahy konkrétne okolnosti situácie, v ktorej sa realizuje zistenie NOO, pričom finančná inštitúcia je povinná ohlásiť NOO, čo najskôr. Rozhodnutie určenej osoby ohlásiť NOO nesmie byť podmienené súhlasom alebo schválením akoukoľvek inou osobou. Hlásenie o NOO obsahuje údaje určené ustanoveniami § 17 ods. 3 zákona a nesmie obsahovať údaje uvedené v § 17 ods. 4 zákona. Označenie hlásenia o každej NOO by malo mať podobu: poradové číslo/rok/znakový kód finančnej inštitúcie.

Ohlásiť NOO je možné *o s o b n e*, písomne, elektronickou formou alebo telefonicky (v takomto prípade je potrebné do 3 dní ohlásiť NOO aj osobne, písomne alebo elektronickou poštou). Vzor tlačiva hlásenia o NOO vydáva FSJ, nachádza sa na webovom sídle <https://www.minv.sk/?vzory-hlaseni-o-noo>.

Doplnenie hlásenia o NOO z vlastnej iniciatívy finančnej inštitúcie je možné urobiť najneskôr do 30 dní. Po tejto lehote je potrebné dodatočne získané informácie a podklady ohlásiť ako ďalšiu NOO. V tejto ďalšej NOO finančná inštitúcia uvedie, s ktorou NOO dodatočne získané informácie a podklady súvisia.

V súvislosti s ohlasovaním NOO a zasielaním ďalších doplňujúcich informácií, ako aj celkovej komunikácie a výmeny informácií s FSJ sa odporúča v záujme kompatibility a zjednotenia postupu pri procese ohlasovania, ako aj zjednotenia kontrolných procesov, aby finančné inštitúcie komunikovali s FSJ elektronickými prostriedkami prostredníctvom elektronickej podateľne, za dodržania podmienok ochrany prenášaných dát a jednoznačnej identifikácie a overovania. Iba týmto spôsobom je možné predchádzať bezpečnostným rizikám spojeným s nahlasovaním NOO prostredníctvom pošty, faxu a e-mailu,

- i) zákon ustanovením § 18 ods. 8 písm. a) umožňuje finančným inštitúciám za vymedzených podmienok výmenu informácií, ak tá je odôvodnená a má vzťah k hrozbe legalizácie alebo financovania terorizmu a napomáha povinným osobám efektívnejšie posudzovať obchodné operácie klienta, ako aj upozorniť ďalšie povinné osoby na identifikované riziká. Predmetom výmeny informácií nemôže byť plný rozsah ohlásenej NOO ako celku, ale iba konkrétna informácia vzťahujúca sa k hrozbe rizika legalizácie alebo financovania terorizmu. Poskytované informácie sa môžu v zmysle zákona použiť výhradne na účely predchádzania legalizácie alebo financovania terorizmu.

(7) Odporúčaný postup pri zdržaní NOO:

- a) podľa ustanovenia § 16 zákona finančná inštitúcia zdrží NOO, teda určitý obchod (§ 9 písm. g) zákona), ktorý by bol inak vykonaný,
- b) finančná inštitúcia je povinná podľa ustanovenia § 16 ods. 1 zákona zdržať NOO do jej ohlásenia FSJ, pričom vždy sa zohľadňujú prevádzkové a technické možnosti, ako aj okamih, kedy bola, resp. mala byť obchodná operácia posúdená ako neobvyklá; napr. obchod klienta posúdený v rámci následného resp. spätného posudzovania obchodov klienta už zdržať nemožno,
- c) finančná inštitúcia je povinná v zmysle ustanovenia § 16 ods. 2 zákona zdržať NOO v dvoch nasledujúcich prípadoch:
 1. finančná inštitúcia zdrží NOO na základe vlastného rozhodnutia vtedy, ak vykonaním NOO hrozí nebezpečenstvo, že môže byť zmarené alebo podstatne sťažené zaistenie príjmu z trestnej činnosti alebo prostriedkov určených na financovanie terorizmu; pričom o takomto zdržaní NOO je finančná inštitúcia povinná ihneď informovať FSJ,
 2. finančná inštitúcia zdrží NOO, ak ju o to FSJ písomne požiada; pričom dôvod na zdržanie NOO zo strany FSJ je vždy uvedený v písomnej žiadosti,
- d) finančná inštitúcia nezdrží NOO, ak ju nemožno z prevádzkových alebo technických príčin zdržať (o tejto skutočnosti ihneď informuje FSJ) alebo by zdržanie NOO mohlo podľa predchádzajúceho upozornenia FSJ zmať spracovanie NOO,
- e) lehota zdržania operácie v zmysle § 16 zákona je najviac 120 hod., preto ak počas uvedenej lehoty FSJ oznámi finančnej inštitúcii, že vec odovzdala orgánu činnému v trestnom konaní, finančná inštitúcia je povinná lehotu zdržania predĺžiť, avšak max. o ďalších 72 hod.

Celková doba zdržania NOO môže teda trvať najviac 192 hodín. V prípade, že počas zdržania operácie nie je doručený finančnej inštitúcii príkaz na zaistenie finančných prostriedkov zo strany sudcu, resp. prokurátora v zmysle § 95 alebo 96 zákona č. 301/2005 Z. z. trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej „trestný poriadok“), finančná inštitúcia zdržanú operáciu po uplynutí uvedenej lehoty vykoná. Pred uplynutím lehoty zdržania finančná inštitúcia môže vykonať operáciu len v prípade, že jej FSJ písomne oznámi,

že z pohľadu spracovania NOO nie je potrebné jej ďalšie zdržanie. Do doby zdržania NOO sa nepočíta sobota a deň pracovného pokoja.

Za začiatok plynutia lehoty zdržania operácie v zmysle § 16 zákona sa považuje okamih, kedy klient prejaví úmysel (vôľu) nakladať s finančnými prostriedkami na svojom účte. V prípade, že finančná inštitúcia predpokladá, že klient prejaví úmysel vykonať NOO (nakladať s finančnými prostriedkami) v budúcnosti, je povinná zabezpečiť také personálne, organizačné a technické opatrenia, aby v prípade jej zadania zo strany klienta nedošlo k jej vykonaniu, a tým k zmareniu prípadného zdržania NOO.

Za začiatok plynutia lehoty zdržania operácie v zmysle § 16 zákona nemožno považovať okamih, kedy finančná inštitúcia vyhodnotila ako neobvyklé už zrealizované obchodné operácie, resp. sa o zrealizovaných operáciách klienta dozvedela.

- (8) V súvislosti s ohlasovaním NOO je potrebné, aby poisťovne:
- zaradňovali klientov do zodpovedajúcich rizikových skupín,
 - dôsledne vykonávali príslušnú starostlivosť vo vzťahu ku klientovi,
 - pri posudzovaní obchodov zisťovali pôvod finančných prostriedkov pri vstupe do systému,
 - neobvyklosť hlásení o NOO neorientovali len na výstup finančných prostriedkov (odkup, ukončenie poistenia) z poisťovacieho segmentu,
 - v hláseniach o NOO uvádzali informácie z už vykonanej základnej starostlivosti, vrátane opätovnej starostlivosti v zmysle § 10 ods. 2 písm. c) a d) zákona.

Článok 10

Opatrenia proti financovaniu terorizmu

(1) Terorizmus predstavuje jeden z najzávažnejších spôsobov porušovania hodnôt, akými sú ľudská dôstojnosť, sloboda, rovnosť a solidarita a dodržiavanie ľudských práv a základných slobôd, a predstavuje aj jeden z najväznejších útokov na zásady demokracie a zásady právneho štátu, ktoré sú spoločné členským štátom a na ktorých je založená EÚ. Zákon zakazuje financovanie terorizmu a ukladá finančným inštitúciám venovať pozornosť transakciám, ktoré môžu mať súvislosť s financovaním terorizmu.

(2) Problematikou financovania terorizmu sa zaoberá aj Finančná akčná skupina (FATF) vo svojich odporúčaníach a ďalšie informácie a správy k téme financovania terorizmu sú uvedené aj na webovej stránke FATF: (http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfgeneral/documents/terrorist_financing.html).

(3) Zákon č. 289/2016 Z. z. o vykonávaní medzinárodných sankcií a o doplnení zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZOVMS“) definuje medzinárodnú sankciu ako obmedzenie, príkaz alebo zákaz v predpisoch o medzinárodnej sankcii na účely zabezpečenia, udržania a obnovy medzinárodného mieru a bezpečnosti, ochrany základných ľudských práv, boja proti terorizmu a šíreniu zbraní hromadného ničenia a dosahovania cieľov Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky EÚ a Charty Organizácie Spojených národov. Cieľom sankcií je zabezpečiť, udržať alebo obnoviť medzinárodný mier a bezpečnosť, boj proti terorizmu a šíreniu zbraní hromadného ničenia podľa princípov Charty OSN a spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky EÚ.

(4) Postup pri plnení ohlasovacej povinnosti:

- a) finančné inštitúcie používajú v rámci ochrany pred financovaním terorizmu vo vzťahu ku klientom obdobné postupy ako pri ochrane pred legalizáciou, vrátane ohlasovania NOO spojených s financovaním terorizmu FSJ,
- b) finančné inštitúcie sú povinné ohlásiť NOO FSJ bez zbytočného odkladu (§ 17 ods. 1 zákona); pričom zákon NOO definuje okrem iného aj ako obchod, pri ktorom je odôvodnený predpoklad, že klientom alebo konečným užívateľom výhod je osoba, voči ktorej sú vykonávané medzinárodné sankcie, alebo osoba, ktorá môže byť vo vzťahu k tejto osobe, ako aj obchod, pri ktorom je odôvodnený predpoklad, že jeho predmetom je, alebo má byť vec alebo služba, ktoré môžu súvisieť s vecou alebo službou, voči ktorým sú vykonávané sankcie podľa ZOVMS,
- c) finančné inštitúcie sú povinné podľa ustanovenia § 91 ods. 8 ZOB poskytovať Ministerstvu financií Slovenskej republiky v lehotách ním určených zoznam klientov, na ktorých sa vzťahujú medzinárodné sankcie zavedené podľa ZOVMS a príslušných nariadení. Poskytnutý zoznam obsahuje aj čísla účtov a výšku zostatku na účtoch týchto klientov (tzv. sankcionovaných osôb).

(5) Sankcionovanou osobou je osoba, na ktorú sa vzťahuje medzinárodná sankcia a ktorou je:

- a) štát, na ktorý sa vzťahuje medzinárodná sankcia,
- b) občan štátu, na ktorý sa vzťahuje medzinárodná sankcia,
- c) príslušník alebo predstaviteľ osoby, na ktorú sa vzťahuje medzinárodná sankcia,
- d) iná fyzická osoba zdržujúca sa na území, na ktoré sa vzťahuje medzinárodná sankcia, okrem občana SR,
- e) právnická osoba so sídlom na území, na ktoré sa vzťahuje medzinárodná sankcia, alebo
- f) osoba uvedená v zoznamoch vydaných sankčnými výbormi Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov alebo osoba uvedená v rozhodnutí podľa Hlavy V Zmluvy o EÚ alebo v právnych aktoch EÚ.

(6) Zoznam sankcionovaných osôb je zoznam fyzických osôb a právnických osôb, na ktoré sa vzťahujú medzinárodné sankcie vyhlásené predpismi o medzinárodných sankciách uverejňované v Úradnom vestníku Európskej únie alebo v Zbierke zákonov SR. Zoznamy sankcionovaných osôb sú súčasťou príloh jednotlivých nariadení a rozhodnutí EÚ, ktoré zaväzujú všetky finančné inštitúcie členských štátov okamžite zmraziť finančné a ekonomické zdroje sankcionovaných osôb zo štátov určených v prílohách jednotlivých nariadení a rozhodnutí.

Predmetné nariadenia a rozhodnutia EÚ týkajúce sa výlučne sankcionovaných subjektov a komplexných reštriktívnych opatrení, vrátane konsolidovaného zoznamu, ktorý obsahuje mená a identifikačné údaje o všetkých osobách, skupinách, či subjektoch na ktoré sa vzťahujú finančné obmedzenia Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky EÚ (v rámci presadzovania Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (Common Foreign and Security Policy) sú uvedené na webovom sídle (https://eas.europa.eu/topics/sanctions-policy_en).

V tejto súvislosti sú na webovom sídle Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky uvedené sankcie EÚ (<https://www.mzv.sk/zahranicna-politika/medzinarodne-sankcie>, http://eeas.europa.eu/cfsp/sanctions/docs/measures_en.pdf).

Konsolidovaný zoznam sankcií je uvedený na webovom sídle (<https://www.un.org/sc/suborg/en/sanctions/un-sc-consolidated-list>).

(7) Zaradenie osoby na zoznam, vyradenie osoby zo zoznamu a práva a povinnosti osoby zaradenej na zoznam sankcionovaných osôb v podmienkach SR upravujú ustanovenia §§ 16 až 18 ZOVMs.

(8) Finančná inštitúcia postupuje v súlade s postupmi pre efektívne vykonávanie pravidiel na zmrazovanie finančných aktív sankcionovaných osôb v praxi SR, ktorý je uvedený na webovom sídle (<https://www.finance.gov.sk/sk/financie/financny-trh/bankovnictvo/sankcie-eu/>).

Článok 11

Uchovávanie údajov a dokumentácie

(1) Finančná inštitúcia je oprávnená na účely vykonania starostlivosti vo vzťahu ku klientovi (§ 10, § 11, § 12 a § 14 zákona) aj bez súhlasu a informovania klienta, ktorého sa to týka, zisťovať, získavať, zaznamenávať, uchovávať, využívať a inak spracúvať osobné údaje klienta a iné údaje v rozsahu ustanovení § 10 ods. 1 a § 12 zákona.

(2) Finančná inštitúcia je oprávnená získavať nevyhnutné osobné údaje aj kopírovaním, skenovaním alebo iným zaznamenávaním úradných dokladov na nosičoch informácií ako aj spracúvať rodné čísla a ďalšie údaje a doklady bez súhlasu klienta a v rozsahu uvedených ustanovení zákona.

(3) Finančná inštitúcia uchováva (archivuje) údaje o identifikácii klientov a o overovaní identifikácie, záznamy o obchodoch klientov a záznamy o zistení identifikácie konečných užívateľov výhod, vrátane fotokópií relevantných dokladov.

(4) Finančná inštitúcia je v zmysle ustanovenia § 19 ods. 1 a 2 zákona povinná uchovávať počas piatich rokov:

- a) od skončenia zmluvného vzťahu s klientom údaje a písomné doklady získané postupom podľa ustanovení § 10, § 11, § 12 a § 14 zákona,
- b) od vykonania obchodu všetky údaje a písomné doklady o klientovi.

Finančná inštitúcia je povinná uchovávať uvedené údaje a písomné doklady aj dlhšie ako päť rokov, ak ju o to požiada FSJ písomnou žiadosťou, obsahujúcou lehotu, ktorá nesmie presiahnuť ďalších päť rokov a rozsah uchovávania údajov a písomných dokladov. Uvedené povinnosti má aj finančná inštitúcia, ktorá ukončí činnosť, a to až do uplynutia doby, počas ktorej je povinná tieto údaje a písomné doklady uchovávať.

(5) Postup finančnej inštitúcie pri uchovávaní údajov a dokumentácie, záznamov súvisiacich s ochranou pred legalizáciou a financovaním terorizmu upravuje program finančnej inštitúcie, ktorý má v súlade so zákonom podrobnejšie stanoviť:

- a) **záznamy, ktoré je potrebné archivovať** (aspoň údaje o identifikácii klienta a záznamy o jeho obchodných operáciách, vrátane písomných záznamov podľa § 14 ods. 3 zákona a údaje o identifikácii konečného užívateľa výhod),
- b) **formu záznamov** (papierová, elektronická),
- c) **miesto, spôsob, a obdobie, počas ktorého sa záznamy uchovávajú**, so zohľadnením
 1. skončenia zmluvného vzťahu s klientom,
 2. vykonania obchodu s klientom a
 3. písomnej žiadosti FSJ a určenej lehoty (§ 19 ods. 3 zákona).

a) **záznamy, ktoré je potrebné archivovať**

1. **záznamy o rizikosti klientov**

Predmetom uchovávanania sú dokumenty a informácie súvisiace so zaradením klientov do kategórií podľa rizikosti. Akúkoľvek dôležitú informáciu, ktorá potvrdzuje okolnosti opodstatňujúce preradenie klienta do inej rizikovej kategórie (t. j. zmenu jeho rizikového profilu), získanú komunikáciou s klientom alebo inak, finančná inštitúcia zaznamená a uchováva spolu s ostatnými údajmi o klientovi.

2. **záznamy o obchodných operáciách**

Vnútorne predpisy finančnej inštitúcie majú stanoviť povinnosť zaznamenania všetkých obchodných operácií uskutočnených pre klientov do účtovníctva a výkazníctva finančnej inštitúcie.

3. **záznamy o interných oznámeniach NOO a hláseniach o NOO**

Finančná inštitúcia je povinná uchovávať všetky hlásenia o neobvyklých aktivitách klientov, a to interné oznámenia NOO určené pre určenú osobu aj hlásenia o NOO, ktoré určená osoba zaslala FSJ.

Ak určená osoba, po posúdení relevantných informácií a poznatkov týkajúcich sa neobvyklej aktivity klienta, rozhodla, že nešlo o NOO a nezaslala hlásenie FSJ, dôvody takéhoto rozhodnutia musia byť taktiež zaznamenané a uchovávané spolu so záznamami o príslušnej obchodnej operácii.

4. **záznamy o uskutočnenom vzdelávaní a odbornej príprave**

Finančná inštitúcia uchováva záznamy o uskutočnenej odbornej príprave zamestnancov, ktoré obsahujú dátum a obsah uskutočneného vzdelávania a potvrdenie, že príslušný zamestnanec sa zúčastnil odbornej prípravy a oboznámil sa s programom finančnej inštitúcie na ochranu pred legalizáciou a financovaním terorizmu a súvisiacimi vnútornými predpismi finančnej inštitúcie.

5. **program**

Finančná inštitúcia uchováva program, ktorý obsahuje nielen informácie o zákonných ustanoveniach, zodpovednostiach zamestnancov, ale najmä všetky operatívne postupy a povinnosti zamestnancov v podmienkach finančnej inštitúcie pri výkone relevantných druhov obchodov a obchodných operácií klientov vrátane najčastejších foriem NOO v podmienkach danej finančnej inštitúcie.

6. **záznamy o vykonaných kontrolách**

Finančná inštitúcia archivuje záznamy o kontrolách vykonaných podľa čl. 11.

b) a c) forma záznamov a miesto, spôsob, a obdobie, počas ktorého sa záznamy uchovávajú

Predmetom uchovávania údajov sú originály, prípadne aj fotokópie listinných dokladov a dokumentácie, ako aj dáta uložené v osobných počítačoch a mechanické nosiče elektronických údajov. Lehoty uchovávania sú rovnaké bez ohľadu na podobu, v akej sú tieto údaje archivované.

Finančná inštitúcia uchováva uvedené informácie a podklady, aj po uplynutí zákonnej lehoty resp. lehoty stanovenej zákonom o poisťovníctve, týkajúce sa tých klientov a ich obchodných operácií, v prípade ktorých bolo začaté preverovanie zo strany orgánov činných v trestnom konaní, resp. bolo začaté trestné stíhanie a pre účely preverovania a trestného stíhania, a to na základe písomnej požiadavky FSJ v zmysle § 19 ods. 3 zákona v rozsahu a po dobu uvedenú v požiadavke.

(7) Záznamy vypracované a uchovávané finančnou inštitúciou majú spĺňať zákonné požiadavky na vedenie záznamov o údajoch o klientoch a súčasne majú umožniť:

- a) vyhodnotiť efektívnosť dodržiavania základných princípov ako aj postupov finančnej inštitúcie na ochranu pred legalizáciou a financovaním terorizmu nezávislou osobou,
- b) zrekonštruovať priebeh obchodných operácií uskutočnených finančnou inštitúciou pre klienta,
- c) identifikovať a lokalizovať každého klienta,
- d) identifikovať všetky interné oznámenia NOO a externé hlásenia o NOO,
- e) splniť v primeranom čase zákonné požiadavky FSJ, orgánu dohľadu a orgánov činných v trestnom konaní, týkajúce sa klienta a obchodnej operácie.

Článok 12

Zabezpečovanie systému a výkonu vnútornej kontroly

Vo finančnej inštitúcii musí spoľahlivo fungovať systém kontroly, zameraný aj na plnenie opatrení ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu.

(1) Systém kontroly tvorí určenie kontrolných zodpovedností na všetkých stupňoch riadenia ako aj výkon kontrolnej činnosti:

- a) dozornou radou poisťovne,
- b) členmi štatutárneho orgánu poisťovne,
- c) určenou osobou (jej zástupcom a útvarom prevencie),
- d) vedúcimi zamestnancami,
- e) zamestnancami v rámci spracovávanía obchodných operácií klientov,
- f) zamestnancami prichádzajúcimi do kontaktu s klientom pri uzatváraní obchodných operácií klientov.

a) a b) kontrola vykonávaná štatutárnym orgánom a dozornou radou poisťovne

Vychádza zo všeobecne záväzných právnych predpisov a vnútorných predpisov finančnej inštitúcie a vyplýva z postavenia v hierarchii riadiaceho systému finančnej inštitúcie. Štatutárny orgán poisťovne a zodpovedná osoba pobočky pravidelne, najmenej raz ročne, vyhodnocuje účinnosť existujúceho systému – koncepcie na ochranu finančnej inštitúcie pred

legalizáciou a financovaním terorizmu, programu a konkrétnych opatrení, vrátane činnosti príslušných útvarov a zamestnancov.

c) a d) kontrolná činnosť určenou osobou a vedúcimi zamestnancami

Vyplyva z kompetencií, povinností a zodpovedností určenej osoby a každého vedúceho zamestnanca finančnej inštitúcie a je vykonávaná ako pravidelná a priebežná činnosť kontroly plnenia pracovných povinností spočívajúca v overovaní a odsúhlasovaní kvality, úrovne alebo stavu výkonu pracovných činností podriadených zamestnancov v oblasti ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu.

e) a f) kontrola vykonávaná zamestnancami

Ide o nepretržitý kontrolný proces v jednotlivých útvaroch finančnej inštitúcie vykonávaný na dennej báze. Predstavujú ho kontrolné mechanizmy, ktoré sú priamou súčasťou pracovných postupov zamestnancov ako ich pracovných povinností, úloh a zodpovedností v prvom kontakte s klientmi; vyplyvajúce z ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti alebo financovaním terorizmu.

Článok 13 **Vnútorý audit**

(1) Útvar vnútorného auditu hodnotí primeranosť a účinnosť systému vnútornej kontroly v súvislosti s ochranou pred legalizáciou a financovaním terorizmu, plnenie dodržiavania programu a vnútorných predpisov, ako aj výkon povinností zamestnancami jednotlivých útvarov, útvaru prevencie, vedúcimi zamestnancami vrátane určenej osoby a jej zástupcu.

(2) Činnosť útvaru vnútorného auditu je zameraná najmä na hodnotenie:

7. uskutočňovania príslušných stupňov (úrovní) starostlivosti vo vzťahu ku klientom,
8. postupov na zabezpečenie aktuálnosti získaných informácií o klientoch (verifikácia),
9. posudzovania konkrétnych obchodných operácií, monitorovania klientov a obchodných vzťahov,
10. riadenia rizík,
11. interného oznamovania NOO a ohlasovania NOO FSJ,
12. uskutočňovania odbornej prípravy zamestnancov a
13. uchovávanía záznamov.

(3) Systém a procesy prevencie finančnej inštitúcie pred legalizáciou a financovaním terorizmu by mali byť podrobené vnútornému auditu pravidelne a v rámci neho by mala byť vyhodnotená funkčnosť, účinnosť a efektívnosť všetkých prvkov, nástrojov, postupov, riadiacich a kontrolných mechanizmov uplatňovaných v tejto oblasti.

(4) Vnútorý audit by mal byť vykonaný v súlade s plánom činnosti útvaru vnútorného auditu v periodicite, ktorá vyplynie z hodnotenia rizikovosti jednotlivých oblastí činnosti finančnej inštitúcie, najmenej raz za kalendárny rok. O výsledkoch vykonaných auditov by mali byť členovia štatutárneho orgánu poisťovne a vedúci pobočky pravidelne informovaní.

Článok 14

Záverečné ustanovenia

Toto metodické usmernenie v úplnom rozsahu nahrádza Metodické usmernenie Útvary dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska zo 4. októbra 2013 č. 4/2013 k ochrane poisťovne, pobočky poisťovne z iného členského štátu Európskej únie a pobočky poisťovne z iného ako členského štátu Európskej únie pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a pred financovaním terorizmu.

Vladimír Dvořáček

člen bankovej rady a výkonný riaditeľ
úseku obozretného dohľadu
útvary dohľadu nad finančným trhom
Národnej banky Slovenska

v z. Peter Tkáč v. r.

generálny riaditeľ odboru dohľadu nad trhom
cenných papierov, poisťovníctvom
a dôchodkovým sporením

Júlia Čillíková v. r.

výkonná riaditeľka úseku regulácie
a ochrany finančných spotrebiteľov
útvary dohľadu nad finančným trhom
Národnej banky Slovenska

Usmernenia k rizikovým faktorom spojeným so vzťahmi s klientmi a s príležitostnými transakciami

Táto príloha nadväzuje na prílohu č. 2 k zákonu a zároveň poskytuje podrobnejšie usmernenie o rizikových faktoroch, ktoré by finančné inštitúcie mali zohľadňovať pri poskytovaní starostlivosti vo vzťahu ku klientom v oblasti v oblasti ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu.

Usmernenia sú vypracované v súlade so Spoločnými usmerneniami, ktoré boli vypracované podľa článkov 17 a 18 ods. 4 smernice (EU) 2015/849 o zjednodušenej a zvýšenej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi a k faktorom, ktoré má finančná inštitúcia zohľadniť pri posudzovaní rizika legalizácie a financovania terorizmu spojeného s jednotlivými obchodnými vzťahmi a príležitostnými transakciami (JC 2017 13) (ďalej len spoločné usmernenia“).

V súvislosti s rizikovými faktormi by finančná inštitúcia zároveň mala upraviť aj rozsah svojich opatrení starostlivosti vo vzťahu ku klientovi tak, aby bol primeraný riziku legalizácie a financovania terorizmu, ktoré identifikovala.

Spoločné usmernenia sú uvedené aj v slovenskom jazyku na adrese: https://esas-jointcommittee.europa.eu/Publications/Guidelines/Guidelines%20on%20Risk%20Factors_SK_04-01-2018.pdf

A) VŠEOBECNÉ USMERNENIA

Časť 1

Všeobecné usmernenia k hodnoteniu a riadeniu rizika

Rizikové faktory sú premenné, ktoré buď samostatne alebo v kombinácii môžu zvýšiť alebo naopak znížiť riziko legalizácie a financovania terorizmu, ktoré predstavuje individuálny obchodný vzťah s klientom alebo príležitostný obchod.

Finančná inštitúcia by hodnotenie rizík legalizácie a financovania terorizmu spojeného s obchodnými vzťahmi a príležitostnými obchodmi mala vykonať v rámci celej svojej pôsobnosti, aby identifikovala v ktorých oblastiach je vystavená riziku legalizácie a financovania terorizmu a na ktoré oblasti by sa mala prioritne orientovať v zmiernovaní týchto rizík. V súlade s prílohou č. 2 k zákonu a v súlade s článkom č. 8 smernice (EU) 2015/849 by finančná inštitúcia mala identifikovať a hodnotiť riziko legalizácie a financovania terorizmu spojené s obchodmi, klientmi, transakciami a distribučnými kanálmi, ktoré používa na poskytovanie svojich služieb klientom. Opatrenia, ktoré finančná inštitúcia prijme na identifikovanie a zmiernovanie rizika legalizácie a financovania terorizmu majú byť primerané jej štruktúre a veľkosti.

Finančná inštitúcia by mala upraviť rozsah počiatočných opatrení povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi na základe citlivého hodnotenia rizík. Ak je riziko spojené s obchodným vzťahom nízke, môže po vyhodnotení rizík uplatňovať opatrenia zjednodušenej starostlivosti

vo vzťahu ku klientovi. Ak je riziko spojené s obchodným vzťahom zvýšené, musí uplatňovať opatrenia zvýšenej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi.

Finančná inštitúcia by mala zhromaždiť dostatočné informácie na to, aby sa presvedčila, že identifikovala a posúdila všetky rizikové faktory s cieľom získať komplexné posúdenie rizík spojených s konkrétnym obchodným vzťahom alebo príležitostnou platobnou operáciou.

Finančná inštitúcia by pri hodnotení a riadení rizík mala vždy zvážiť nasledovné zdroje informácií:

- a) nadnárodné hodnotenia rizík Európskej komisie (podľa článku č. 6 smernice (EU) 2015/849)
- b) informácie z národného hodnotenia rizík (podľa článku č. 7 smernice (EU) 2015/849), politické vyhlásenia, upozornenia a dôvodové správy k príslušným právnym predpisom,
- c) informácie od regulačných orgánov, napríklad usmernenia, stanoviská a pod.,
- d) informácie od FSJ, napríklad správy o hrozbách, upozornenia a typológie,
- e) informácie finančnej inštitúcie, získané ako súčasť procesu vykonávania starostlivosti vo vzťahu ku klientovi.

Finančná inštitúcia by okrem vyššie uvedených zdrojov mala zvážiť aj nasledovné zdroje informácií:

- a) vlastné odborné poznatky zo svojej činnosti pri poskytovaní služieb klientom,
- b) informácie od orgánov jednotlivých ekonomických odvetví, napríklad typológie a informácie o vznikajúcich rizikách,
- c) informácie od občianskych združení, napríklad indexy vnímania korupcie a správy o krajine, a pod.
- d) informácie z orgánov určujúcich medzinárodné štandardy v oblasti ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu (FATF, MONEYVAL), napríklad správy o vzájomnom hodnotení rizík legalizácie a financovania terorizmu,
- e) informácie z iných dôveryhodných a spoľahlivých verejných zdrojov, napríklad z médií, internetu a pod.,
- f) informácie zo štatistických a akademických inštitúcií.

Časť 2

Hodnotenie rizík

Hodnotenie rizík finančnej inštitúcie by sa malo skladať z dvoch samostatných, ale súvisiacich krokov:

- 2.1. identifikácia rizík legalizácie a financovania terorizmu,
- 2.2. hodnotenia rizík legalizácie a financovania terorizmu.

2.1. Identifikácia rizík legalizácie a financovania terorizmu

Finančná inštitúcia by mala pri identifikovaní rizík legalizácie a financovania terorizmu, ktoré sú spojené s obchodným vzťahom alebo príležitostným obchodom a platobnou operáciou zvážiť relevantné rizikové faktory a to z hľadiska:

- a) klientov,
- b) obchodov a platobných operácií, ktoré klient požaduje,
- c) krajín alebo geografických oblastí, v ktorých klienti pôsobia,

- d) distribučných kanálov, ktoré finančná inštitúcia využíva na poskytovanie obchodov a platobných operácií.

Informácie o týchto rizikových faktoroch legalizácie a financovania terorizmu by mali pochádzať z rôznych zdrojov. Finančná inštitúcia by mala stanoviť rozsah týchto zdrojov na základe citlivého hodnotenia rizík.

2.1.1. Rizikové faktory vo vzťahu ku klientovi

Finančná inštitúcia by mala pri identifikovaní rizík súvisiacich s klientmi, vrátane konečných užívateľov výhod, zväžiť nasledovné riziká súvisiace s:

a) podnikaním alebo odbornou činnosťou klienta a konečného užívateľa výhod

Podnikanie alebo iná odborná činnosť klienta môže zahŕňať nasledovné rizikové faktory, ktoré je potrebné zväžiť:

- a) klient alebo konečný užívateľ výhod má väzby na sektory, ktoré sa zvyčajne spájajú s vyšším rizikom korupcie (napr. stavebníctvo, zdravotná starostlivosť, obchod so zbraňami, obrana, ťažobné odvetvie, verejné obstarávanie a pod),
- b) klient alebo konečný užívateľ výhod má väzby na sektory spojené s vyšším rizikom legalizácie a financovania terorizmu (napríklad kasína, herne, sprostredkovanie obchodu s cennými kovmi),
- c) klient alebo konečný užívateľ výhod má väzby na sektory, s ktorými súvisia vysoké objemy hotovosti,
- d) klient má politické prepojenie, (napríklad je politicky exponovanou osobou alebo jeho konečný užívateľ výhod je politicky exponovanou osobou, prípadne má prepojenie na politicky exponovanú osobu,
- e) klient alebo konečný užívateľ výhod vykonáva inú významnú funkciu alebo je verejne známou osobou, čo by mu umožnilo zneužiť toto postavenie na súkromný prospech (napr. členovia miestnych alebo regionálnych rozhodovacích orgánov so schopnosťou ovplyvňovať pridelovanie verejných zákaziek, členovia rozhodovacích orgánov významných športových inštitúcií, prípadne iné osoby, o ktorých je známe, že ovplyvňujú osoby prijímajúce rozhodnutia z verejnej správy, prípadne v inom vysokom spoločenskom postavení a pod.),
- f) o klientovi existujú dôkazy z verejne dostupných zdrojov, že mu boli uložené sankcie v súvislosti s nedodržaním povinností týkajúcich sa ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu.

b) s dobrou povestťou klienta a konečného užívateľa výhod klienta

Finančná inštitúcia by pri uvažovaní o rizikách spojených s dobrou povestťou klienta mala zväžiť nasledovné faktory:

- a) o klientovi existujú negatívne mediálne správy, prípadne iné relevantné zdroje informácií (napríklad existujú podozrenia z trestnej činnosti alebo terorizmu a pod.),
- b) klient, konečný užívateľ výhod alebo ktokoľvek, s nimi úzko prepojený, má majetok zmrazený (prípadne mal v minulosti zmrazený) z dôvodu správneho alebo trestného konania, prípadne podozrenia z terorizmu alebo financovania terorizmu,
- c) finančná inštitúcia má vedomosť o tom, že klient alebo konečný užívateľ výhod bol predmetom hlásenia neobvyklých obchodných operácií v minulosti.

c) s povahou a správaním klienta a konečného užívateľa výhod klienta

Finančná inštitúcia by mala pri správaní sa klienta mala zohľadniť, že nie všetky nižšie uvedené rizikové faktory môžu byť zrejmé hneď na začiatku obchodného vzťahu a môžu sa vyskytnúť až po jeho založení, ako sú:

- a) vlastnícka štruktúra klienta a štruktúra kontroly nad klientom nie je transparentná a zmysluplná a zároveň pre netransparentnosť štruktúry neexistuje zákonné ani ekonomické opodstatnenie,
- b) neexistuje náležitý dôvod na zmeny vo vlastníckej štruktúre klienta a štruktúre kontroly nad klientom. (napríklad predaj, prevod, časti alebo celej spoločnosti iným konečným užívateľom výhod a pod.),
- c) klient požaduje platobné operácie, ktoré sú zložité, nezvyčajne veľké, alebo majú nezvyčajný či neočakávaný model bez zrejmého ekonomického alebo zákonného účelu alebo náležitého komerčného opodstatnenia (napríklad klient sa snaží vyhnúť limitom stanoveným pre príležitostné platobné operácie, a pod.),
- d) klient požaduje zbytočné a neprimerané úrovne zachovávaní diskretnosti vo vzťahu k svojej osobe, nie je ochotný poskytnúť všetky informácie rámci povinnej starostlivosti, alebo chce zahmlieť skutočnú povahu svojho podnikania (napríklad ak sa jedná o klienta požadujúceho služby v oblasti privátneho bankovníctva),
- e) klient v rámci svojho podnikania emituje akcie na doručiteľa,
- f) klient nedokáže vierohodne vysvetliť zdroj svojho majetku alebo pôvod finančných prostriedkov, (napríklad prostredníctvom jeho povolania, podnikania, dedičstva, daru, prípadne investície).
- g) klient nepoužíva produkty, služby, ktoré si vybral pri založení obchodného vzťahu v súlade s informáciami, ktoré finančná inštitúcia získala v rámci zistenia informácie o účele a plánovanej povahe obchodného vzťahu,
- h) klient sa snaží vyhnúť založeniu obchodného vzťahu (napríklad tým, že požaduje vykonať iba jednu, prípadne niekoľko jednorazových platobných operácií, a to aj v situácii, keď by založenie obchodného vzťahu bolo pre neho ekonomicky výhodnejšie).

2.1.2. Rizikové faktory vo vzťahu k obchodom a k platobným operáciám

Pri identifikovaní rizika spojeného s obchodmi alebo platobnými operáciami by finančná inštitúcia mala zvážiť riziká súvisiace s úrovňou transparentnosti obchodu, celkovou zložitosťou obchodu, hodnotou, veľkosťou obchodu alebo platobnou operáciou.

a) riziká súvisiace s transparentnosťou obchodu:

obchody klientovi alebo konečnému užívateľovi výhod umožňujú zostať anonymný alebo uľahčiť skrývanie ich totožnosti (napríklad akcie na doručiteľa, prípadne aktivity právnych subjektov, ktoré môžu byť štruktúrované tak, aby sa využila anonymita a možnosť vykonávania obchodov so schránkovými spoločnosťami).

b) riziká súvisiace so zložitosťou obchodu:

existuje možnosť, aby tretia strana, ktorá nie je súčasťou obchodného vzťahu, dávala pokyny k realizácii platobnej operácie, obchodu (napríklad v prípade korešpondenčných bankových vzťahov).

Platobná operácia je zložitá a zahŕňa viacero strán, prípadne viacero jurisdikcií (napríklad v prípade zložitých platobných operácií obchodného financovania). Existujú riziká spojené

s používaním nových technológií pri využívaní obchodu (napríklad vzdialená identifikácia a overenie identifikácie klienta bez fyzickej prítomnosti vo finančnej inštitúcii).

c) riziká súvisiace s hodnotou a veľkosťou obchodu:

obchody zahŕňajú používanie hotovosti vo vysokom objeme (napríklad platobné služby), umožňujú používanie platobných operácií s vysokou hodnotou, prípadne nemajú stanovené žiadne obmedzenia pre cezhraničné platobné operácie, hotovostné, bezhotovostné platobné operácie.

2.1.3. Rizikové faktory vo vzťahu ku geografickej oblasti klienta

Pri identifikácii rizík spojených s krajinami a geografickými oblasťami by finančná inštitúcia mala zvážiť riziká súvisiace s krajinami, v ktorých má klient a konečný užívateľ výhod svoje sídlo, prípadne hlavné podnikateľské aktivity, prípadne má iné významné osobné prepojenia.

Pri identifikácii geografických rizikových faktorov by finančná inštitúcia mala zvážiť aj celkovú účinnosť mechanizmu ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu danej krajiny. Ide najmä o nasledovné rizikové faktory:

Krajina bola identifikovaná Európskou Komisiou ako krajina so strategickými nedostatkami vo svojom mechanizme ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu v súlade s článkom 9 smernice (EÚ) 2015/849. Ak má finančná inštitúcia obchodný vzťah s fyzickými alebo právnickými osobami, ktoré majú pobyt alebo sú založené v tretích krajinách, ktoré Komisia určila ako krajiny predstavujúce vysoké riziko legalizácie a financovania terorizmu, musí vždy uplatňovať opatrenia zvýšenej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi.

Existujú informácie z dôveryhodného a spoľahlivého zdroja o kvalite kontrolných mechanizmov v oblasti ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu krajiny, vrátane informácií o kvalite a účinnosti výkonu príslušnej legislatívy a výkonu a dohľadu nad finančným sektorom. Príklady možných zdrojov zahŕňajú vzájomné hodnotiace správ FATF, zoznam vysokorizikových a nespolupracujúcich krajín FAT, hodnotenia Medzinárodného menového fondu (MMF) a pod. Finančná inštitúcia by mala pri hodnotení rizík zohľadniť aj skutočnosť, že samotné členstvo krajiny v FATF alebo orgánoch podobných inštitúciách (napríklad Moneyval) nemusí znamenať, že mechanizmus ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu danej krajiny je primeraný a účinný.

Existujú informácie z dôveryhodných a spoľahlivých verejných zdrojov o úrovni predikatívnych trestných činov legalizácie, napríklad korupcii, organizovanej trestnej činnosti, daňovej trestnej činnosti. Ako príklady možno uviesť indexy vnímania korupcie, správy OECD o krajinách týkajúce sa vykonávania dohovoru o boji s podplácaním, správa o stave drogovej problematiky vo svete od Úradu OSN pre drogy a kriminalitu.

Existujú informácie, ktoré naznačujú, že krajina poskytuje financovanie alebo podporu teroristickým činnostiam, prípadne má finančná inštitúcia informáciu, že v danej krajine pôsobia skupiny páchajúce teroristické trestné činy.

Krajina podlieha finančným sankciám alebo embargám vydaným OSN alebo EÚ, ktoré súvisia s terorizmom, financovaním terorizmu, šírením zbraní hromadeného ničenia.

2.1.4. Rizikové faktory vo vzťahu k distribučným kanálom

Pri identifikovaní rizík spojených so spôsobom, ako klient uzatvára obchody s finančnou inštitúciou by mala zvážiť nasledovné faktory:

Klient nie je fyzicky prítomný na účely identifikácie a overenia identifikácie. Finančná inštitúcia by pre uvedený spôsob uzatvorenia obchodného vzťahu mala mať vypracovaný proces spoľahlivého spôsobu povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, založenej na identifikácii a jej overení bez fyzickej prítomnosti.

Klient bol sprostredkovaný inou inštitúciou rovnakej finančnej skupiny, do ktorej patrí finančná inštitúcia. Finančná inštitúcia by mala zvážiť, či sa môže spoliehať na toto sprostredkovanie ako na uistenie, že klient nevystaví finančnú inštitúciu vysokému riziku legalizácie a financovania terorizmu. Finančná inštitúcia by mala preveriť, ako iná inštitúcia z rovnakej finančnej skupiny uplatňuje opatrenia povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi na úrovni noriem EÚ v súlade s § 21 ods. 4, 5 zákona.

Klient bol sprostredkovaný treťou stranou, napríklad bankou, ktorá nie je súčasťou rovnakej skupiny, a je tretia strana finančnou inštitúciou (finančná inštitúcia by mala preveriť, ako tretia strana uplatňuje opatrenia starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, ako uchováva záznamy, či je nad ňou je vykonávaný dohľad z hľadiska dodržiavania predpisov s porovnateľnými povinnosťami týkajúcimi sa ochrany pred legalizáciou a financovaniu terorizmu).

Klient bol sprostredkovaný prostredníctvom viazaného sprostredkovateľa, bez priameho kontaktu finančnou inštitúciou (finančná inštitúcia by mala preveriť, že sprostredkovateľ získal dostatočné informácie na to, aby finančná inštitúcia poznala svojho klienta a zároveň poznala úroveň rizika spojeného s týmto obchodným vzťahom).

Finančná inštitúcia spolupracuje so sprostredkovateľom u ktorého existujú náznaky, že jeho úroveň dodržiavania povinností v oblasti ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu je nepostačujúca.

2.2. Hodnotenie rizík legalizácie a financovania terorizmu

Finančná inštitúcia by mala komplexne posúdiť rizikové faktory legalizácie a financovania terorizmu, ktoré identifikovala a ktoré budú určovať úroveň rizika legalizácie a financovania terorizmu súvisiaceho s obchodným vzťahom, príležitostným obchodom alebo platobnou operáciou. Ako súčasť tohto hodnotenia sa môže finančná inštitúcia rozhodnúť prikladať faktorom odlišnú váhu v závislosti od ich dôležitosti.

Pri zohľadňovaní váhy jednotlivých rizikových faktorov by finančná inštitúcia mala kvalifikovane zohľadniť ich pomernú dôležitosť v kontexte celého obchodného vzťahu alebo príležitostnej platobnej operácie.

Pri zohľadňovaní váhy jednotlivých rizikových faktorov by finančná inštitúcia mala zabezpečiť, aby:

a) celková váha nebola neprimerane ovplyvnená iba jedným identifikovaným faktorom,

- b) úvahy o ekonomických ukazovateľoch, súvisiacich s ekonomickým profitom a ziskom finančnej inštitúcie neovplyvnili rizikové hodnotenie finančnej inštitúcie,
- c) zohľadňovanie váhy rizikového faktora nevedlo k situácii, že bude nemožné klasifikovať akýkoľvek obchodný vzťah ako vysokorizikový,
- d) bola v prípade potreby schopná nahradiť akékoľvek automaticky generované bodové hodnotenie rizika. Opodstatnenie rozhodnutia o nahradení týchto bodových hodnotení by malo byť náležite zaznamenané.

Finančná inštitúcia by mala závažným rizikovým faktorom v hodnotiacom procese priradiť vyššiu váhu a menej závažným rizikovým faktorom priradiť nižšiu váhu.

Na základe svojho hodnotenia rizík by finančná inštitúcia mala zaradiť svoje obchodné vzťahy a príležitostné platobné operácie do kategórií podľa vyhodnotenej úrovne rizika legalizácie a financovania terorizmu.

Finančná inštitúcia by mala stanoviť najvhodnejší spôsob zaraďovania rizika do kategórií. Toto zaraďovanie bude závisieť od zložitosti a veľkosti finančnej inštitúcie, od druhov rizík legalizácie a financovania terorizmu, ktorým je vystavená. Odporúča sa, aby finančná inštitúcia použila tri rizikové kategórie:

- d) vysoké,
- e) stredné,
- f) nízke riziko.

Finančná inštitúcia môže použiť aj podrobnejšie hodnotenie v rámci viacerých kategórií, napríklad rozdeliť kategóriu stredné riziko na stredne nízke riziko, stredne vysoké riziko a pod.

Časť 3

Riadenie rizík legalizácie a financovania terorizmu, zjednodušená a zvýšená starostlivosť vo vzťahu ku klientovi, monitorovanie a preskúmanie rizík

Hodnotenie rizík má finančnej inštitúcii pomôcť určiť priority, na ktoré zameria svoje úsilie v oblasti riadenia rizík v rámci ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu. Finančná inštitúcia by opatrenia základnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi mala mať na úrovni, ktorá je primeraná identifikovaným rizikám legalizácie a financovania terorizmu.

3.1. Zjednodušená starostlivosť vo vzťahu ku klientom

V rozsahu ustanovenom zákonom môže finančná inštitúcia uplatňovať opatrenia zjednodušenej starostlivosti vo vzťahu ku klientom, ak vyhodnotila riziko legalizácie a financovania terorizmu spojené s obchodným vzťahom ako nízke. Zjednodušená starostlivosť vo vzťahu ku klientovi nie je výnimkou zo žiadnych opatrení povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi. Finančná inštitúcia môže nastaviť rozsah, načasovanie alebo typ niektorého alebo všetkých opatrení povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi tak, aby boli vždy primerané nízkemu riziku, ktoré identifikovala.

Opatrenia zjednodušenej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, ktoré môže finančná inštitúcia uplatňovať sú:

3.1.1. nastavenie načasovania starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, napríklad ak požadovaný obchod, platobná operácia má vlastnosti, ktoré obmedzujú ich použitie na účely legalizácie a financovania terorizmu, napríklad:

- 1) overením totožnosti klienta alebo konečného užívateľa výhod počas založenia obchodného vzťahu
- 2) overením totožnosti klienta alebo konečného užívateľa výhod, keď transakcia presiahne vymedzený limit alebo, keď uplynie primeraná lehota.

Finančná inštitúcia musí zabezpečiť, aby:

- a) výsledkom podľa bodu č. 1, 2 nebola výnimka zo starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, to znamená, že musí zabezpečiť, aby bola totožnosť klienta alebo konečného užívateľa výhod skutočne overená podľa dokladu totožnosti,
- b) limit alebo lehota boli stanovené na primerane nízkej úrovni (aj keď so zreteľom na financovanie terorizmu by si finančná inštitúcia mala všimnúť, že samotný nízky limit nemusí stačiť na obmedzenie rizika),
- c) mala zavedený systém na zistenie toho, kedy sa dosiahne limit alebo lehota v zmysle bodu č. 2,
- d) neodkladala starostlivosť vo vzťahu ku klientovi ani neodkladala získanie informácií o klientovi, ktoré potrebuje pre vykonanie starostlivosti.

3.1.2. nastavenie množstva informácií potrebného na účely identifikácie, overenia alebo monitorovania, napríklad:

- 1) overením totožnosti na základe informácií získaných len z jedného spoľahlivého, dôveryhodného a nezávislého dokumentu alebo
- 2) plánovaním povahy a účelu obchodného vzťahu.

3.1.3. nastavenie kvality alebo zdroja informácií získaného na účely identifikácie, overenia alebo monitorovania, napríklad:

- 1) akceptovanie informácií získaných od klienta, a nie z nezávislého zdroja, pri overovaní totožnosti konečného užívateľa výhod alebo
- 2) ak je riziko spojené so všetkými aspektmi vzťahu nízke, spoliehanie sa, že zdroj finančných prostriedkov spĺňa požiadavky povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi (napríklad, ak finančnými prostriedkami sú platby štátnych dávok).

3.1.4. nastavenie frekvencie aktualizácie starostlivosti vo vzťahu ku klientovi a preskúmania obchodného vzťahu (napríklad ich vykonávanie iba v prípade výskytu spúšťačích udalostí, keď klient chce získať nový druh obchodu alebo pri dosiahnutí stanoveného limitu). V prípade prekročenia zákonom stanoveného limitu je finančná inštitúcia povinná vykonať základnú starostlivosť

3.1.5. nastavenie frekvencie a intenzity monitorovania platobných operácií, (napríklad monitorovanie iba tých platobných operácií, ktoré prekračujú určitý limit). Ak finančná inštitúcia uplatní tento prístup, musí zabezpečiť, aby bol limit stanovený na zákonom

stanovenej hranici úrovni a aby mali zavedené systémy na identifikáciu prepojených platobných operácií, ktoré by spolu mohli presahovať uvedený limit.

Finančná inštitúcia by mala zabezpečiť, že informácie získané pri uplatnení opatrení zjednodušenej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, sú postačujúce pre odôvodnenie nízkeho rizika. Musia byť zároveň postačujúce na to, aby jej poskytli dostatok informácií o povahe obchodného vzťahu na účel identifikovania všetkých nezvyčajných alebo podozrivých platobných operácií. Zjednodušená starostlivosť vo vzťahu ku klientovi nezavaruje finančnú inštitúciu od povinnosti ohlasovania NOO FSJ.

3.2. Zvýšená starostlivosť vo vzťahu ku klientom

Finančná inštitúcia musí v rizikovejších situáciách uplatňovať opatrenia zvýšenej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi s cieľom primerane riadiť a zmiernovať zvýšené riziká. Opatrenia zvýšenej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi nemôžu byť nahradené bežnými opatreniami základnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, ale musia sa uplatňovať popri nich.

V súlade s ustanovením § 12 zákona je finančná inštitúcia povinná vykonať zvýšenú starostlivosť, ak na základe posúdenia rizík podľa ustanovenia § 10 ods. 4 zákona predstavuje niektorý z klientov, niektorý z druhov obchodu alebo niektorý konkrétny obchod vyššie riziko legalizácie alebo financovania terorizmu. Zvýšenú starostlivosť vykoná finančná inštitúcia vo vzťahu ku klientovi **vždy**:

- 3.2.1. pri obchode, obchodnom vzťahu s politicky exponovanou osobou,
- 3.2.2. osobou pri cezhraničnom korešpondenčnom vzťahu banky a finančnej inštitúcie s partnerskou inštitúciou z tretieho štátu,
- 3.2.3. s osobou usadenou v krajine, ktorú Európska komisia určila za vysokorizikóvu.

3.2.1. Zvýšená starostlivosť vo vzťahu k politicky exponovaným osobám

Ak finančná inštitúcia zistila, že klient alebo konečný užívateľ výhod je politicky exponovanou osobou, **musí vždy**:

- a) prijať primerané opatrenia na zistenie zdroja majetku a pôvodu finančných prostriedkov, aby sa uistila, že nepracuje s výnosmi z trestnej činnosti. Opatrenia, ktoré by mala prijať na zistenie zdroja majetku a pôvodu finančných prostriedkov politicky exponovanej osoby, budú závisieť od stupňa rizika spojeného s obchodným vzťahom. Finančná inštitúcia by mala overovať zdroj majetku a pôvod finančných prostriedkov na základe spoľahlivých a nezávislých údajov, dokumentov a informácií.
- b) získať súhlas od štatutárneho orgánu alebo určenej osoby podľa § 20 ods. 2 písm. h) zákona na založenie obchodného vzťahu alebo na jeho pokračovanie s politicky exponovanou osobou. Vhodná riadiaca úroveň na účel schvaľovania podpisom alebo iným vhodným spôsobom by mala byť určená podľa úrovne zvýšeného rizika spojeného s obchodným vzťahom a vyšší manažér schvaľujúci obchodný vzťah s politicky exponovanou osobou by mal mať dostatočnú riadiacu úroveň a prehľad, aby mohol prijímať kvalifikované rozhodnutia o otázkach, ktoré majú priamy vplyv na rizikový profil celej finančnej inštitúcie. Pri zvažovaní súhlasu so vzťahom s politicky exponovanou osobou by ma štatutárny orgán alebo určená osoba svoje rozhodnutie urobiť až po posúdení úrovne rizika

legalizácie a financovania terorizmu, ktorému by bola finančná inštitúcia vystavená, ak by založila daný obchodný vzťah. Finančná inštitúcia by zároveň mala zvažovať ako dokáže účinne riadiť a zmiernovať uvedené riziko.

- c) uplatniť podrobnejšie priebežné monitorovanie transakcií, ako aj rizika spojeného s obchodným vzťahom. Finančná inštitúcia by mala identifikovať nezvyčajné platobné operácie a pravidelne preskúmať informácie, ktoré má k dispozícii, aby sa zabezpečilo, že všetky nové informácie, ktoré môžu mať vplyv na hodnotenie rizík, budú identifikované včas. Frekvencia priebežného monitorovania by sa mala určiť podľa úrovne rizika spojeného so vzťahom.

Finančná inštitúcia musí uplatniť všetky uvedené opatrenia na politicky exponované osoby, ich rodinných príslušníkov a na osoby, ktoré sú známe ako osoby im blízke. Mala by nastaviť rozsah týchto opatrení na základe citlivého hodnotenia a posúdenia rizík. Opatrenia by mala finančná inštitúcia uplatňovať po dobu najmenej 12 mesiacov od skočenia výkonu významnej verejnej funkcie, ktorú politicky exponovaná osoba vykonávala. Najneskôr však dovtedy, až finančná inštitúcia nevytlúči riziko, špecifické pre politicky exponované osoby.

3.2.2. Zvýšená starostlivosť v súvislosti s korešpondenčnými vzťahmi

Finančná inštitúcia musí prijať osobitné opatrenia zvýšenej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, ak majú cezhraničný korešpondenčný vzťah s respondentom, ktorý má sídlo v tretej krajine.

Finančná inštitúcia musí zabezpečiť:

- a) zhromaždenie informácií o partnerskej inštitúcii na účel zistenia charakteru jej podnikania a zistenia jej povesti a účinnosti dohľadu z verejne dostupných informácií,
- b) vyhodnotenie kontrolných mechanizmov partnerskej inštitúcie v oblasti predchádzania a odhaľovania legalizácie a financovania terorizmu,
- c) získanie súhlasu štatutárneho orgánu alebo určenej osoby podľa § 20 ods. 2 písm. h) zákona AML pred uzatvorením nového korešpondenčného vzťahu,
- d) zistenie oprávnení partnerskej inštitúcie na výkon jej činností,
- e) pri platbách prostredníctvom účtu zistenie, či partnerská inštitúcia overila identifikáciu klienta a vykonala základnú starostlivosť vo vzťahu ku klientovi, ktorý má priamy prístup k účtu partnerskej inštitúcie, a či partnerská inštitúcia je schopná poskytnúť na základe žiadosti príslušné údaje v rozsahu základnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi.

3. 2. 3. Zvýšená starostlivosť vo vzťahu k vysokorizikovým tretím krajinám a vysokorizikovým situáciám

Vysokorizikové tretie krajiny:

Finančná inštitúcia by v súvislosti s klientmi, ktorí sú usadení alebo majú sídlo vo vysokorizikovej tretej krajine, ktorú identifikovala Komisia v Delegovanom nariadení Komisie (EÚ) 2016/1675, ktorým sa smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/849 dopĺňa o zoznam vysokorizikových tretích krajín so strategickými nedostatkami, a vo všetkých ostatných vysokorizikových situáciách mala prijať rozhodnutie, ktoré opatrenia zvýšenej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi sú vhodné pre všetky vysokorizikové situácie.

Finančná inštitúcia nemusí uplatňovať vo všetkých prípadoch všetky opatrenia zvýšenej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, ktoré sú uvedené nižšie. Napríklad v niektorých vysokorizikových situáciách sa môže zamerať sa na zvýšené priebežné monitorovanie obchodného vzťahu. Povinná osoba je povinná pri kontrole preukázať, že rozsah starostlivosti, ktorú vykonala vo vzťahu ku klientovi, je primeraný v závislosti od rizika legalizácie alebo financovania terorizmu.

Zložité a nezvyčajne veľké transakcie:

Finančná inštitúcia by mala zaviesť primerané postupy na zisťovanie nezvyčajných transakcií alebo štruktúr transakcií. Ak zistí transakcie, ktoré sú nezvyčajné, pretože:

- a) sú väčšie, než by finančná inštitúcia bežne očakávala na základe svojich poznatkov o klientovi, obchodnom vzťahu či kategórii, do ktorej klient patrí,
- b) majú nezvyčajnú alebo neočakávanú štruktúru v porovnaní s bežnou činnosťou klienta alebo štruktúrou transakcií spojených s podobnými klientmi, obchodmi, alebo
- c) sú veľmi zložité v porovnaní s inými podobnými transakciami spojenými s podobnými typmi klientov, obchodmi a finančná inštitúcia si nie je vedomá ekonomického opodstatnenia ani zákonného dôvodu alebo má pochybnosti o pravdivosti informácií, ktoré jej boli poskytnuté, finančná inštitúcia musí uplatniť opatrenia zvýšenej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi.

Opatrenia zvýšenej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi by mali byť dostatočné na to, aby pomohli finančnej inštitúcii určiť, či tieto transakcie vyvolávajú podozrenie z legalizácie. Opatrenia musia obsahovať aspoň:

- a) prijatie odôvodnených a primeraných postupov na pochopenie súvislostí a účelu týchto transakcií, napríklad zistením zdroja a miesta určenia finančných prostriedkov alebo zistením podrobnejších informácií o činnosti klienta s cieľom zistiť pravdepodobnosť, či by klient vykonával takéto platobné operácie a
- b) monitorovanie obchodného vzťahu a následných transakcií častejšie a s väčšou pozornosťou venovanou detailom. Finančná inštitúcia sa môže rozhodnúť monitorovať jednotlivé platobné operácie, ak je to primerané riziku, ktoré identifikovala.

Opatrenia zvýšenej starostlivosti by mali zahŕňať najmä tieto činnosti:

- a) **zvýšenie množstva informácií** získaných na účely povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, napríklad:
 - 1) vykonanie identifikácie klienta prostredníctvom ďalších dokumentov, získanie informácie o vlastníckej štruktúre klienta alebo o štruktúre kontroly nad klientom, získanie informácie o rodinných príslušníkoch a blízkych obchodných partneroch klienta, získanie informácie o bývalých a súčasných podnikateľských aktivitách klienta alebo konečného užívateľa výhod,
 - 2) zistenie podrobnejších informácií o účele a plánovanej povahe obchodného vzťahu s klientom, napríklad zistenie informácie o počte, veľkosti, frekvencii transakcií, ktoré pravdepodobne budú realizované na platobnom účte, zistenie informácie o povahe podnikateľskej činnosti klienta alebo konečného užívateľa výhod, aby finančná inštitúcia mohla lepšie pochopiť povahu obchodného vzťahu.

- b) **zvýšenie kvality informácií** získaných na účely starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, napríklad:
- 1) vyžiadanie, aby prvá platba bola vykonaná prostredníctvom účtu vedeného na meno klienta, ak klient predložil doklad preukazujúci existenciu takeého účtu,
 - 2) zistenie, či majetok a finančné prostriedky klienta, použité v obchodnom vzťahu nepochádzajú z trestnej činnosti a či zdroj majetku a zdroj finančných prostriedkov zodpovedajú poznatkom finančnej inštitúcie o klientovi a povahe obchodného vzťahu.
- c) **zvýšenie frekvencie preskúmaní** s cieľom presvedčiť sa, že finančná inštitúcia je aj naďalej schopná riadiť riziko spojené s obchodným vzťahom, napríklad:
- 1) zvýšenie frekvencie, prípadne preskúmania obchodného vzťahu s klientom na pravidelnom základe za účelom uistenia sa, či sa rizikový profil klienta zmenil a či je riziko pre finančnú inštitúciu naďalej prijateľné,
 - 2) vykonanie častejšieho a detailnejšieho monitorovania transakcií, aby sa identifikovali všetky neočakávané platobné operácie, ktoré by mohli vyvolať podozrenie z legalizácie a financovania terorizmu. Môže zahŕňať aj zistenie miesta určenia finančných prostriedkov alebo zistenie dôvodu vykonávania transakcií,
 - 3) získanie súhlasu štatutárneho orgánu, prípadne člena vrcholového manažmentu alebo určenej osoby na založenie obchodného vzťahu alebo na jeho ďalšie pokračovanie s cieľom zaistiť, že vrcholový manažment si je vedomý rizík, ktorému môže byť finančná inštitúcia vystavená.

Iné aspekty k uplatňovaniu zvýšenej starostlivosti

Finančná inštitúcia by nemala zakladať obchodný vzťah, ak nemôže dodržať svoje požiadavky starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, ak nie je presvedčená, že účel a povaha obchodného vzťahu je legitímna, ak si nie je istá, že môže účinne riadiť a zmiernovať riziko, že sama by mohla byť využitá na účely legalizácie a financovania terorizmu. Ak už takýto obchodný vzťah existuje, finančná inštitúcia je povinná ukončiť ho alebo pozastaviť platobné operácie klienta dotedy, kým bude možné obchodný vzťah ukončiť.

Finančná inštitúcia by mala zohľadniť, že uplatňovaním prístupu založeného na hodnotení rizík sa od nej nevyžaduje, aby odmietla alebo ukončila obchodné vzťahy s celými kategóriami klientov, ktorí sa spájajú s vyšším rizikom legalizácie a financovania terorizmu, pretože riziko spojené s obchodnými vzťahmi sa bude odlišovať a to aj v rámci jednej rizikovej kategórie.

Ak má finančná inštitúcia relevantné dôvody sa domnievať, že v danom obchodnom vzťahu nastáva situácia, keď ide o pokus o legalizáciu a financovanie terorizmu, musí túto skutočnosť ohlásiť FSJ.

3.3. Monitorovanie a preskúvanie rizík

Finančná inštitúcia by mala podrobovať preskúmaniu svoje hodnotenia rizík legalizácie a financovania terorizmu spojené s jednotlivými obchodnými vzťahmi a príležitostnými transakciami, ako aj faktory s nimi súvisiace, s cieľom zabezpečiť, aby hodnotenie rizika legalizácie a financovania terorizmu bolo vždy aktuálne.

Finančná inštitúcia by takisto mala zabezpečiť, aby mala zavedené systémy (vrátane určenia dátumu pre nasledujúce hodnotenie rizík) a kontroly na identifikovanie vznikajúcich nových rizík legalizácie a financovania terorizmu. Mala by vedieť včas posúdiť tieto riziká a zaradiť ich do svojho hodnotenia rizík. Každá aktualizácia hodnotenia rizík a úprava opatrení starostlivosti vo vzťahu ku klientovi by mala byť primeraná identifikovanému riziku legalizácie a financovania terorizmu

Finančná inštitúcia by mala zaviesť systémy a kontroly na monitorovanie a preskúmanie rizík, a to:

- a) procesy zabezpečujúce, že informácie o interných rizikách sa pravidelne preskúmajú s cieľom určiť trendy v súvislosti s jednotlivými obchodnými vzťahmi, ako aj činnosťou finančnej inštitúcie,
- b) procesy zabezpečujúce pravidelné preskúmanie informačných zdrojov (napríklad správu z národného hodnotenia rizík, správu z nadnárodného hodnotenia rizík na úrovni EÚ, správu z finančnej spravodajskej jednotky, iných regulačných orgánov na národnej úrovni, vlastných poznatkov a analýz apod.),
- c) procesy zabezpečujúce dôkladné zaznamenávanie problémov, ktoré môžu mať vplyv na hodnotenie rizík, (napríklad interné správy o podozrivých transakciách, prípadné predchádzajúce zlyhania zamestnancov v dodržiavaní predpisov a informácie od zamestnancov v kontakte s klientom).

Finančná inštitúcia by mala zaznamenávať svoje hodnotenia rizík obchodných vzťahov, ako aj všetky zmeny vykonané v hodnoteniach rizík v rámci svojich preskúmaní a monitorovania s cieľom zabezpečiť, aby bola schopná príslušným orgánom preukázať, že jej hodnotenia rizík a súvisiace prijaté opatrenia na riadenie a zmierňovanie rizík sú primerané.

B) USMERNENIA O RIZIKOVÝCH FAKTOROCH V OBLASTI ŽIVOTNÉHO POISTENIA

Väčšina produktov životného poistenia je navrhnutá na dlhé obdobie a niektoré sa vyplácajú len v prípade overiteľnej udalosti, napríklad smrti alebo dožitia konca poistnej doby. Znamená to, že mnohé produkty životného poistenia nie sú dost' flexibilné, aby boli možnosťou prvej voľby pre subjekty, ktoré perú špinavé peniaze. Rovnako ako v prípade iných produktov finančných služieb existuje však riziko, že finančné prostriedky použité na nákup životného poistenia môžu byť výnosy z trestnej činnosti.

Časť 1

Rizikové faktory v oblasti životného poistenia

1.1. Rizikové faktory z hľadiska produktu, služieb a transakcie

K zvýšeniu rizika môžu prispieť tieto faktory:

- a) flexibilita platieb, ak produkt umožňuje napr. platby od neidentifikovaných tretích strán, platby poistného s vysokou hodnotou alebo neobmedzenou hodnotou, nadmerné platby alebo veľké objemy platieb poistného s nižšou hodnotou, hotovostné platby,
- b) jednoduchý prístup k zhromaždeným finančným prostriedkom, ak napríklad produkt umožňuje čiastočné výbery alebo predčasné odkúpenie kedykoľvek s nízkymi zrážkami alebo poplatkami,

- c) obchodovateľnosť, ak sa napríklad s produktom môže obchodovať na sekundárnom trhu alebo sa produkt môže použiť ako zabezpečenie k pôžičke.

K zníženiu rizika môžu prispieť tieto faktory, ak produkt:

- a) sa vypláca len na základe vopred vymedzenej udalosti, napríklad smrti, alebo ku konkrétnemu dátumu, ako napríklad v prípade zmlúv o životnom poistení úveru, ktoré sa vzťahujú na spotrebné a hypotekárne úvery a vyplácajú sa len v prípade smrti poistenej osoby,
- b) nemá odkupnú hodnotu,
- c) nemá investičný prvok,
- d) neumožňuje platby od tretích strán,
- e) vyžaduje, aby bola celá investícia obmedzená na nízku hodnotu,
- f) je životnou poistkou, v ktorej je poistné nízke,
- g) umožňuje len pravidelné platby poistného s nízkou hodnotou, napríklad žiadne nadmerné platby,
- h) je dostupný len prostredníctvom zamestnávateľov, napríklad cez penzijný systém, systém doplnkového dôchodkového poistenia alebo podobne, ktorý poskytuje dávky v dôchodku zamestnancom, ak sa príspevky vykonávajú zrážkou zo mzdy, a pravidlá systému v rámci programu neumožňujú prevod podielu člena,
- i) nie je možné odpredať v krátkodobom ani strednodobom horizonte ako v prípade penzijných systémov, bez odkupnej hodnoty,
- j) nie je možné použiť ako zabezpečenie,
- k) neumožňuje hotovostné výbery,
- l) má podmienky, ktoré musia byť splnené na účel využitia daňovej úľavy.

1.2. Rizikové faktory týkajúce sa klienta a príjemcu

K zvýšeniu rizika môžu prispieť tieto faktory:

- a) povaha klienta, napríklad:
 - právnické osoby, zo štruktúry ktorých je ťažké určiť konečného užívateľa,
 - klient alebo konečný užívateľ výhod klienta je politicky exponovaná osoba,
 - príjemca plnenia z poistnej zmluvy alebo konečný užívateľ výhod tohto príjemcu plnenia je politicky exponovaná osoba,
 - vek klienta je nezvyčajný pre požadovaný typ produktu (napr. klient je veľmi mladý alebo veľmi starý),
 - zmluva nezodpovedá majetkovej situácii klienta,
 - povolanie alebo činnosti klienta sú vnímané tak, že je v ich prípade osobitne pravdepodobné, že súvisia s praním špinavých peňazí napríklad preto, že je o nich známe, že sú spojené s veľkými objemami hotovosti alebo vystavené vysokému riziku korupcie,
 - zmluva je podpísaná komerčným prevádzkovateľom, napríklad fiduciárnou spoločnosťou konajúcou v mene klienta,
 - poistník a/alebo príjemca plnenia zo zmluvy sú spoločnosti s poverenými akcionármi a/alebo akciami vo forme na doručiteľa.

b) správanie klienta:

- *vo vzťahu k zmluve*, napríklad klient často prevádza zmluvu na iného poisťovateľa, časté a nevysvetlené odkupy, najmä ak sa vrátenie uskutočňuje na rôzne bankové účty, klient často alebo neočakávane využíva ustanovenia o odstúpení od zmluvy, klientovi vznikajú vysoké náklady, pri predčasnom ukončení produktu, klient prevádza zmluvu na zjavne nespriaznenú tretiu stranu, žiadosť klienta o zmenu alebo zvýšenie poisťnej sumy alebo platby poisťného, ktoré sú nezvyčajné alebo nezvyčajne vysoké,
- *vo vzťahu k príjemcovi plnenia*, napríklad poisťovateľ je upovedomený o zmene príjemcu plnenia až po uplatnení nároku, klient zmení ustanovenie o príjemcovi plnenia a uvedie zjavne nespriaznenú tretiu stranu, poisťovateľ, klient, konečný užívateľ výhod, príjemca plnenia alebo konečný užívateľ výhod príjemcu plnenia sú v rôznych jurisdikciách,
- *vo vzťahu k platbám*, napríklad klient používa nezvyčajné spôsoby úhrady, napríklad hotovosť alebo štruktúrované peňažné nástroje, či iné formy platobných nástrojov podporujúcich anonymitu, platby z rôznych bankových účtov bez vysvetlenia, platby z bánk, ktoré nie sú založené v krajine pobytu klienta, klient uskutočňuje časté alebo vysoké nadmerné platby, ak sa to neočakávalo, platby prijaté od nespriaznených tretích strán, príspevok na dobehnutie dôchodkového plánu tesne k dátumu odchodu do dôchodku.

K zníženiu rizika môžu prispieť tieto faktory:

V prípade podnikového životného poistenia je klient

- a) úverová alebo finančná inštitúcia podliehajúca požiadavkám v rámci boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu a nad ktorou sa vykonáva dohľad so zreteľom na dodržiavanie týchto požiadaviek spôsobom, ktorý je v súlade so smernicou (EÚ) 2015/849,
- b) verejnou spoločnosťou kótovanou na burze cenných papierov a podliehajúcou požiadavkám regulačného zverejnenia (buď na základe burzových pravidiel, alebo prostredníctvom práva či vynútiteľných prostriedkov), ktorými sa ukladajú požiadavky na zabezpečenie primeranej transparentnosti skutočného vlastníctva, alebo dcérska spoločnosť vo väčšinovom vlastníctve takejto spoločnosti,
- c) verejná správa alebo verejný podnik z jurisdikcie EHP.

1.3. Rizikové faktory z hľadiska distribučného kanála

K zvýšeniu rizika môžu prispieť tieto faktory:

- a) nepriame predaje, ako je predaj online, poštou alebo telefonicky, bez primeraných ochranných opatrení, ako sú elektronické podpisy alebo dokumenty elektronickej identifikácie, ktoré sú v súlade s nariadením (EÚ) č. 910/2014,
- b) dlhé reťazce sprostredkovateľov poistenia,
- c) sprostredkovateľ poistenia je využitý za nezvyčajných okolností (napr. nevysvetlená geografická vzdialenosť).

K zníženiu rizika môžu prispieť tieto faktory:

- a) sprostredkovatelia poistenia sú poisťovateľovi dobre známi a je presvedčený, že sprostredkovateľ poistenia uplatňuje opatrenia povinnej starostlivosti vo vzťahu

ku klientovi, ktoré sú primerané riziku spojenému so vzťahom a v súlade s opatreniami vyžadovanými podľa smernice (EÚ) 2015/849,

- b) produkt je dostupný len zamestnancom určitých spoločností, ktoré majú s poisťovateľom zmluvu o poskytovaní životného poistenia ich zamestnancom, napríklad v rámci zamestnaneckých výhod.

1.4. Rizikové faktory z geografického hľadiska

K zvýšeniu rizika môžu prispieť tieto faktory:

- a) poisťovateľ, klient, konečný užívateľ výhod, príjemca plnenia alebo konečný užívateľ výhod príjemcu plnenia majú sídlo v jurisdikciách spojených s vyšším rizikom prania špinavých peňazí a financovania terorizmu alebo sú s nimi spojení. Spoločnosti by mali venovať osobitnú pozornosť jurisdikciám bez účinného dohľadu v rámci boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu,
- b) poisťné sa vypláca cez účty vedené vo finančných inštitúciách založených v jurisdikciách spojených s vyšším rizikom prania špinavých peňazí a financovania terorizmu. Spoločnosti by mali venovať osobitnú pozornosť jurisdikciám bez účinného dohľadu v rámci boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu,
- c) sprostredkovateľ poistenia má sídlo v jurisdikciách alebo je spojený s jurisdikciami spojenými s vyšším rizikom prania špinavých peňazí a financovania terorizmu. Spoločnosti by mali venovať osobitnú pozornosť jurisdikciám bez účinného dohľadu v rámci boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu.

K zníženiu rizika môžu prispieť tieto faktory:

- a) krajiny sú identifikované dôveryhodnými zdrojmi, napríklad vzájomnými posúdeniami alebo podrobnými hodnotiacimi správami, ako aj majúce účinné systémy boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu,
- b) krajiny sú identifikované dôveryhodnými zdrojmi, ako aj majúce nízku úroveň korupcie a inej trestnej činnosti.

Časť 2

Opatrenia v oblasti životného poistenia

Finančné inštitúcie uplatňujú opatrenia povinnej starostlivosti nielen vo vzťahu ku klientovi a konečnému užívateľovi výhod, ale aj vo vzťahu k príjemcom poisťného plnenia v okamihu, keď sú identifikovaní alebo určení. Znamená to, že finančná inštitúcia je povinná:

- a) získať meno príjemcu plnenia, ak je ako príjemca plnenia identifikovaná fyzická alebo právnická osoba, alebo právna štruktúra, alebo
- b) získať dostatočné informácie, aby v čase výplaty poisťného plnenia bola schopná určiť totožnosť príjemcov poisťných plnení, pokiaľ príjemcovia poisťných plnení sú trieda osôb alebo sú určení podľa určitej charakteristiky (napríklad ak sú príjemcami plnenia „moje budúce vnúčatá“, poisťovateľ by mohol získať informácie o deťoch poisťníka).

Finančná inštitúcia je povinná overovať totožnosť príjemcov plnenia najneskôr v čase vyplatenia poisťného plnenia.

2.1. Opatrenia zvýšenej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi zahŕňajú najmä nasledovné vysokorizikové situácie:

- a) ak klient využije odstúpenie od zmluvy/lehotu na zváženie, poisťné by sa malo vracať na účet banky klienta, z ktorého boli peňažné prostriedky platené. Spoločnosti by mali zaistiť, že overia totožnosť klienta v súlade s článkom 13 smernice (EÚ) 2015/849 pred uskutočnením náhrady, najmä ak je poisťné vysoké alebo sa okolnosti javia inak nezvyčajné. Spoločnosti by takisto mali zvážiť, či zrušenie vyvoláva podozrenie týkajúce sa transakcie a či by bolo vhodné predložiť správu o podozrivej činnosti,
- b) ďalšie kroky môžu byť vykonané na posilnenie znalostí spoločnosti o klientovi, konečnom užívateľovi výhod, príjemcovi plnenia alebo konečnom užívateľovi výhod príjemcu plnenia a príjemcoch, ktorí sú tretími stranami, napríklad:
 - nevyužitie výnimky v článku 14 ods. 2 smernice (EÚ) 2015/849, v ktorej sa stanovuje výnimka z okamžitej povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi,
 - overenie totožnosti iných relevantných strán vrátane platcov a príjemcov, ktorí sú tretími stranami, pred začiatkom obchodného vzťahu,
 - získanie ďalších informácií na stanovenie zamýšľanej povahy obchodného vzťahu,
 - získanie ďalších informácií o klientovi a pravidelnejšia aktualizácia identifikačných údajov klienta a konečného užívateľa výhod,
 - ak je platca odlišný od klienta, stanovenie príčiny tejto skutočnosti,
 - overenie totožností na základe viac ako jedného spoľahlivého a nezávislého zdroja,
 - zistenie zdroja majetku a zdroja peňažných prostriedkov klienta, napríklad podrobnosti o zamestnaní a plate, dedičské alebo rozvodové vysporiadania,
 - ak je to možné, identifikovanie príjemcu plnenia na začiatku obchodného vzťahu, nie čakanie do jeho identifikácie alebo určenia, so zohľadnením toho, že príjemca plnenia sa môže počas trvania poisťky zmeniť,
 - identifikovanie a overenie totožnosti konečného užívateľa výhod príjemcu plnenia,
 - v súlade s článkami 20 a 21 smernice (EÚ) 2015/849 prijatie opatrení na určenie, či je klient politicky exponovaná osoba, a prijatie primeraných opatrení na určenie toho, či je príjemca plnenia alebo konečný užívateľ výhod príjemcu plnenia politicky exponovaná osoba v čase čiastočného alebo úplného prevodu poisťnej zmluvy alebo najneskôr v čase vyplatenia,
 - vyžadovanie, aby sa prvá platba vykonala prostredníctvom účtu na klientovo meno vedenom v banke, ktorá podlieha normám povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, ktoré nie sú menej prísne než normy vyžadované podľa smernice (EÚ) 2015/849.

V článku 20 smernice (EÚ) 2015/849 sa vyžaduje, že v prípade, že je riziko spojené so vzťahom s politicky exponovanou osobou vysoké, spoločnosti musia nielen uplatňovať opatrenia povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi v súlade s článkom 13 smernice, ale aj informovať vrcholový manažment pred vyplatením poisťného plnenia tak, aby mohol vrcholový manažment prijať kvalifikované stanovisko o riziku prania špinavých peňazí a financovania terorizmu spojenom s danou situáciou a rozhodnúť o najvhodnejších opatreniach na zmiernenie uvedeného rizika. Okrem toho musia spoločnosti vykonať zvýšenú starostlivosť vo vzťahu ku klientovi na celý obchodný vzťah. Zároveň sa môže vyžadovať častejšie a hlbšie monitorovanie transakcií (v prípade potreby vrátane zistenia pôvodu finančných prostriedkov).

2.2. Opatrenia zjednodušenej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi zahŕňajú najmä nasledovné nízkorizikové situácie:

- a) finančné inštitúcie by mali mať možnosť predpokladať, že overenie totožnosti klienta je splnené na základe platby čerpanej z účtu, o ktorom je spoločnosť presvedčená, že je vedený vo výhradnom alebo spoločnom mene klienta v úverovej inštitúcii regulovanej EHP,
- b) finančné inštitúcie by mali mať možnosť predpokladať, že overenie totožnosti príjemcu poisťného plnenia zo zmluvy je splnené na základe platby uskutočnenej na účet, ktorý je vedený na meno príjemcu plnenia v úverovej inštitúcii regulovanej EHP.

**PRÍLOHA č. 2
(zdroj FSJ)****Všeobecné spôsoby rozpoznania neobvyklých obchodných operácií**

1. Obchodná operácia, ktorá vzhľadom na svoju zložitosť, nezvyčajne vysoký objem finančných prostriedkov alebo inú svoju charakteristiku zjavne vybočuje z bežného rámca alebo charakteru obchodu určitého druhu alebo určitého klienta alebo, ktorá nemá žiaden zrejmy ekonomický alebo zákonný účel.
2. Obchodná operácia, pri ktorej obchodný partner odmieta poskytnúť informácie o pripravovanej obchodnej operácii alebo sa snaží minimalizovať informácie alebo poskytne len také informácie, ktoré môže povinná osoba veľmi ťažko alebo len s veľkými nákladmi preveriť.
3. Obchodná operácia, pri ktorej obchodný partner, žiada o založenie zmluvného vzťahu alebo vykonanie obchodnej operácie s povinnou osobu na základe nejasného projektu.
4. Obchodná operácia, pri ktorej je daná žiadosť o zabezpečenie obchodnej operácie či sprostredkovanie o uzavretie zmluvy zo strany klienta, u ktorého možno predpokladať, že vzhľadom na jeho postavenie, zamestnanie či inú charakteristiku nie je alebo nemôže byť skutočným vlastníkom finančných prostriedkov.
5. Obchodná operácia, pri ktorej objem finančných prostriedkov, s ktorými klient narába, je v zjavnom nepomere k povahe alebo rozsahu jeho podnikateľskej činnosti alebo jeho deklarovaným majetkovým pomerom.
6. Obchodná operácia, pri ktorej nie je zrejmy jej vzťah k bežným obchodným aktivitám klienta, je pre klienta netypická.
7. Odmietnutie sa identifikovať pri uzatváraní obchodného vzťahu.
8. Obchodná operácia, pri ktorej obchodný partner predkladá dokumenty vydané neznámou finančnou inštitúciou.
9. Obchodná operácia, pri ktorej obchodnému partnerovi chýba dokumentácia, ktorá sa očakáva pri legitímnych obchodoch.
10. Obchodná operácia, pri ktorej klient použije alebo sa snaží použiť falošné, resp. odcudzené identifikačné doklady.

**Špecifické spôsoby rozpoznania neobvyklých obchodných operácií
pri poisťovacích činnostiach**

1. Odmietnutie vyhlásenia skutočnosti v koho mene je poisťná zmluva uzatvorená.
2. Klient žiada poistiť predmet, ktorý vykazuje znaky po odcudzení.
3. Záujem klienta uzavrieť poisťnú zmluvu v takej výške, ktorá sa zdá byť v rozpore s poisťnými potrebami klienta.
4. Klient prijíma pre neho nevýhodné podmienky, ktoré nemajú žiadny vzťah k jeho zdraviu, alebo veku a je ochotný platiť poisťné, ktoré očividne prevyšuje jeho finančné možnosti.
5. Opakované uzatváranie (3 a viac) poisťných zmlúv na neobvykle vysoké sumy.
6. Klient mení oprávnené osoby určené v zmluve, často ide o oprávnenú osobu, ktorá nemá jasnú väzbu na poisťníka.

-
7. Klient pri uzatváraní zmluvy neprejavuje žiadny záujem o plnenie zmluvy, ale prejavuje omnoho väčší záujem o predčasné zrušenie zmluvy a môže sa zdať, že má uzavreté poistenie vo viacerých poisťovniach.
 8. Klient požaduje extrémne navýšenie poistnej sumy a poistného.
 9. Klient vykonáva viacnásobné zmeny účtov pre platenie a vrátenie poistného.
 10. Klient v rovnakom čase uzavrel viac poistných zmlúv v životnom poistení a pri každej bolo poistné zaplatené v hotovosti.
 11. Veľmi krátka doba (do 3 mesiacov) medzi uzatvorením zmluvy a jej zrušením pri vysokých sumách poistenia.
 12. Dojednanie poistenia, kde ročné poistné je neobvykle vysoká suma.
 13. Klient uhradí vysokú sumu poistenia v hotovosti, resp. poštovou poukážkou.
 14. Klient po úhrade finančných prostriedkov na účet poisťovne následne poisťovni oznámi, že došlo k omylu a požiada, aby mu prostriedky boli zaslané späť, a to na iný účet, alebo poštovou poukážkou.
 15. Klient uhradí cca. dve splátky a potom požiada o vyplatenie sumy na iný účet.
 16. Klient po pravidelných platbách poistného naraz vykoná jednorazovú úhradu celého poistného, resp. prevedie finančné prostriedky z niekoľkých bánk, najmä zo zahraničia.
 17. Klient pri investičných produktoch uskutoční tri a viac opakovaných vkladov bezhotovostným prevodom na účet.